

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 «
Pe o lună . 2 «
Nrul de Duminică
Pe un an . 4 Cor.
Pentru România și :
America . . 10 Cor.
Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDAȚIA
și ADMINISTRAȚIA :
Deák Ferenc-utza 20.
—
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se în-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Solidaritatea între frați.

(R) Reînființându-se în Brăila (centru naționalist în România) societatea »Carpășii«, dl Leonte Moldovanu, fost profesor de istorie și avocat, a ținut o conferință aplaudată mult de asistența compusă de toți fruntașii orașului.

După ce a arătat legăturile frățești ce au existat în toate veacurile între românii de aici și de dincolo și face elogiul memoriei atât a voievozilor mari cari au contribuit la întărirea noastră, înființând în Ardeal biserici, episcopie și mitropolie, (ca Ștefan cel mare și Mihail Viteazul), cât și a transilvănenilor distinși ca G. Lazar, Măiorescu, Laurian etc. cari au contribuit la întărirea principatelor române, — a zis :

»Românii ardeleni au datorii în această țară. Așa ei nu trebuie să-și închipuie că au drept la privilegii în țară, că nu trebuie să uite pe frații lor de dincolo, care slăbesc în puterea de rezistență prin lipsa alături inși de acolo. Ardelenii au obligația de a fi cei mai buni cetățeni ai acestei țări, să se unească cu elementele românești autohtone, să lucreze în mod solid ca să se poată face emanciparea economică a țării.

»O altă datorie a românii ardeleni așezată aici este să nu-și uite pământul din care au răsărit și să servească ca mijlocitori reali între românii d'acici și cei de dincolo, pentruca printr'un acord de idei să se contribuie la formarea sufletului românesc, în așa fel ca durerile no-

stre să găsească răsunet în inimile românilor din toate părțile.

El însuși de origine ardelenă și cu bun nume în cercurile naționaliste din țară, dl Moldovanu a fost nu numai competent să vorbească astfel, dând un blând advertisement, dar desigur s'a simțit și îndemnat, ba chiar dator, să vorbească astfel.

Cine cunoaște adevărul relațiilor, într'adevăr trebuie să se simtă adesea revoltat de indiferența multora dintre ardeleni față de cauza națională de acasă. Sunt, în România, ardeleni, cari au ajuns bogați ori să ocupe demnități în stat, fără ca în același timp să se intereseze de frații de acasă, neavând nici măcar indemnul să aboneze un ziar de al nostru.

Numai din câte știe scriitorul acestor șire s'ar putea compune în privința asta un dosar pe cât de trist, pe atât de voluminos. Proprietari milionari, comercianți cu venituri mai mari ca ale unui episcop dela noi, funcționari bine plătiți etc. etc. de origine ardeleni sunt numeroși în România. E foarte restrâns însă numărul acelor cari jertfesc câte ceva pentru presa noastră. Măcar că azi nu se mai încumetă nimeni a trage la îndoială situația grea în care ne aflăm, jertfele multe ce ni-se cer și suferințele fără seamăn pe cari trebuie să le îndurăm, — după cum se recunoaște, de asemeni, că fără pressă lupta noastră ar fi rău stânjenită, ba aproape cu neputință. Este deci interes mare național, ca presa aceasta să fie sprijinită, mai ales că nu cerem mila nimănui, ci frații de pretutindeni să aboneze

și să cetească ziarele noastre. Prin înmulțirea abonaților pe deoparte ne putem întări să rezistăm loviturilor procurorilor, iar pe de altă parte putem să aducem îmbunătățire ziarelor și o ameliorare, fie cât de mică, în viața ziaristilor, cei mai prigoniți și mai năpăstuiți.

Și acum iarăși este lucru constatat, că prigonitorii se întăresc că situația noastră, peste tot, e mai gravă decât orișicând, — nu ezitam a recunoaște că foarte la loc și foarte actuală a fost conferința dlui Moldovanu. Fruntașii de origine ardeleni ar trebui să țină în toate orașele astfel de conferințe, să îndemne pe cei buni și să admonieze pe cei slabi, ca astfel să se pătrundă toți de același sentiment de datorie către cei de acasă.

Așa e cam a spus-o dl Moldovanu: emigrarea alături intelectuali ne slăbește pe zi ce trece, ceace nu se poate recompensa decât printr'un ajutor al celor duși, printr'o interesare mai efectivă a celor ajunși dincolo în bună stare. Numai astfel se poate încheia între noi acordul de idei fără care nu e cu putință crearea unei profunde solidarități de rasă, ori »suflet românesc«, cum zice dl Moldovanu.

Iar când astfel vor face frații emigrați, cine ar putea să tragă la îndoială efectul bun ce s'ar produce și între frații băștinași din țară? Luminăți și încălziiți de frații emigrați, întreg spiritul public din țară s'ar pătrunde de interesul mare ce ar trebui să ne pozite frații liberi... Cum să se încălzească însă frații autohtoni, când în pătura emi-

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

Reclamașii fără scrupul.

Un nou soi de oameni se manifestă la noi, ca apostoli, profeți, reformatori, — de toate trel spețiile de odată, ca prin surprindere... magică.

Acest fenomen, deși trăg-comic e primejdios și pentru condițiile în care se prezintă.

Duul comisar ministerial cred că e de părerea că a curățit Caransebeșul de putrefacțiune; dar proverbul german ne învață că »sitten kommt was bess'eres nach«, iar strămoșii noștri au spus și mai marele adevăr: »ex nihilo nihil«.

Și acest nihil moral-filosofic — sit venia verbo! — se răsfată în coloanele »Foaiei Diecețane«, publicațiune menită a fi hrană sufletescă preoților și învățătorilor din dieceză încă tot văduvă de arhierau.

Dar să lăsam faptele să vorbească!

În numărul 51—52 dela 21 Decembrie v. 1908, »F. D.« organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului, cunoscutul sub numele de alint propriu »Nicu Păunaș«, în două pagini de câte două coloane și mai bine glorifică printr'o frazeologie dulceașă, fără sare pe un »mare filosof-artist (?) și nemțor Rudolf Eucken« »dascălul meu (!) iubit și admirat« din Jena. Și când »caracterizează« pe cel »admirat«, fără a-l aminti decât două lucrări, a căror cuprins nu-l analizează, decât le pomenește cu titlurile, la coada polologiei sale »da gata pe Haekel — dela aceeași universitate, spunând, că Haekel și soșii explică atât de »șuratic« filința lumii și a omului.

Haekel »șuratic«? Și Păunaș — greu de tot! *Risum teneatis...*

Păunaș, care nu pomenește nici de Wundt, cărula l-a »premers« cu o »descoperire«, nici pe dl N. Iorga, cărula l-a cerut »rocoteală«, iar ireparabilul Păunaș, — îl dă gata în acelaș »articol« și pe dl Titu Măiorescu!

Ascultați! pe înțeleapta, competența și scrupuloasa achiziție a caransebeșenilor :

»Spiritul nostru public, mai ales al celor de dincolo de Carpați e prea otrăvit cu miazmele credințelor schopenhauriene. Bărbatul nostru (al lui Păunaș et comp?) de știință Măiorescu s'a făcut vinovat (*Tétes vous!* Red.) de un păcat greu, când s'a declarat. (Când? Red.) de apostolul lui Schopenhauer, arhanghelul morții, la noi la români.

Fantazie, fantazie! —

Ne mirăm că nu roșește hârția de tipar, la tipărirea aceasta începții și sfârșiri!

Și acest domn e profesor; și »Foaia Diecețană« este, pentru luminarea și educarea normală și morală a preoților și învățătorilor noștri, la dispoziția stilară a acestui demn.

Acți se potrivește cuvintele lui Cato:

Ceterum, censeo...

Și foioșesc această lozincă pentru că n'am sfârșit!

La aceeași școală și același organ de publicitate colaborează și un alt individ, care subscrie Cornel I. Sânjoan.

Cetind și articolul acestui domn, din acelaș număr al aceiaș organ, sub titlul de: »Subiect

și predicat psihologic, studiu de psihologie analitică«, m'am gândit:

Ce va mai fi și asta? Ceva pentru învățători? Ori pentru elevi?

Mi-se impune comparația cu celalalt.

Ce grozave exemplare. A tunat și l-a adunat!

Dar să trecem la partea documentară, care vorbește de sine.

»Să fie dată propoziția: *Carnea adusă de servitoare a mâncat-o cănela*. Despre ce e vorba în propoziția aceasta? Despre carne ori despre cănelă? Care e subiectul propoziției? Pe ce mi-aș putea baza eu aserțiunea mea că e vorba despre cănelă și nu despre carne? Nu putem zice tot așa de bine: *Carnea adusă de servitoare am pus-o să țearbă?*... Mai departe nu putem zice că subiectul e acel cuvânt despre care e vorba în propoziție, fiindcă în propoziția de mai sus s'a arătat destul de clar că e tot așa vorba de »carne« cât și de »cănelă«. Un copil de școală stă habăuc (!) înaintea unei propoziții de felul acesta. Rolul învățătorului într'un atare caz ar fi de a explica lucrul. El la tot cazul va egi din încurcatură prin întrebarea auxiliară (?) Cine e mâncat carnea adusă de servitoare? Răspuns: Cănela! Numai cât asta nu înseamnă a face gramatică! Înainte de toate definiția (?) și nici o întrebare auxiliară!

Poftim pedagogie!

Cine-i habăuc?

Învățătorii inteligenți vor râde cu hohote, cetind »teoria« lui »Wundt« (?) astfel comentată și aplicată de un profesor; cel mai puțin pricepător, se vor născuși în fața sofistărilor anodine, ale unui

grată, care ar trebui să fie eminentamente națională, pot vedea atâtea exemple cari nu mai edificatoare nu sunt?!

Slovacii emigrați în America ne sunt, în privința asta, superiori, măcar că dintre slovacime emigrează pătura de jos! Cei duși poartă însă o grijă deosebită pentru cei rămași acasă, ajută ziarele naționaliste și în patria nouă agită și muncesc în interesul celor năpăstuiți d'acasă în așa măsură, că guvernul unguresc nu mai știe ce să facă și cum să împedice întărirea simțului de solidaritate dintre slovacii duși și cei rămași acasă.

Să ne gândim apoi la cele ce fac ungurii nu numai ca societate ci și ca guvern atât pentru ungurii emigrați, cât și pentru cei stabiliți acolo de veacuri. Intre Săcui și chiar la Seghedin, sunt numeroși copii unguri din România, crescuți acolo gratis și anume așa, ca reîntorcându-se în regatul român, să fie apostoli naționali, ca nu cumva să slăbească înfrățirea simțului de solidaritate de rasă. Kultur-egyleturile subvenționate de guvern și societatea »Szent László« cheltuiesc apoi în fiecare an sume enorme pentru ungurii emigrați ori stabiliți de mult în România. Măcar că aceștia nu sunt cu nimic primejduiți și se bucură în țară de toate libertățile proprii a-le garanta dezvoltarea culturală, până ce noi, un popor de trei milioane, suntem amenințați să ni-se desființeze cultura națională.

Iată de ce, credem noi, glasul d-lui Leonte Moldovanu va fi ascultat nu numai în cercurile naționaliste din Brăila, ci pretutindeni printre românii emigrați și atât de bine adăpostii în umbra strălucitei coroane a statului național român!

E timpul suprem să se facă marea unitate de sentimente și gândiri, căci numai asta ne poate garanta viitorul și al nostru și al fraților din regat.

Contele Mailáth József despre chestiunea națională. Contele Mailáth a publicat astăzi toamna o broșură în limba franceză asupra chestiunii naționalităților pe care a împărțit-o cu

chibșugar de vorba, care maschează un pustiu de idei și lipsă totală de cunoștințe din meseria sa.

Ce mi-l mie »subiectul și predicatul psihologic« în raport cu instrucțiunea intuitivă a gramaticii?

Și acest individ zice că a luat în primire pe Wundt, pe care l-a ajutat cu »descoperirile sale« de »psihologie experimentală« celalalt individ, pe care l-am înfățișat, la începutul acestor șire.

Care e mai bun din doi?

Ce folos are neamul și școala de astfel de oameni?

Cum se tolerează acest fel de literatură și știință?

Carusebeșul e piatra scâpării lepurilor?

Ne întorcem la dl Titu Maiorescu și strigăm, în acest fel de saltimbanci cu lozinca omului epocal:

„In lături!“

Arala.

H A Z.

Capul lasă-l...

— Val, frate, nu mai știu ce să mă fac! Așa mi-l de rău. Mă doare capul de nu mai pot.

— Ei, frate, nu te întristă așa. Capul lasă-l tu naibii, numai tu să fi sănătos!...

Contrarul beuturii.

Înainte de a fi dus la spânzurațoare osânditul e întrebat dacă nu are vre-o dorință, bunăoară să bea un păhărel de coniac, (ca să nu fie prea fricos.

Da osânditul care fusese contrar beuturii, răspunde: Mi-e frică să iau, pentru că am auzit că beuturile spirituoase sunt vătămătoare sănătății...

prilejul conferinței interparlamentare din Berlin. Acum contele publică un articol în revista engleză »Westminster Review« pe care un ziar unguresc îl citează opunându-i declarațiilor d-lui Jasth. Contele nu găsește însă decât obișnuitele fraze vagi ale gazetelor ungurești. »Noi ungurii nu avem nici un popor înrudit în mijlocul marilor popoare ale Europei. Numai atunci ne vom putea mântui neamul de năcaire și statul de destrămarea finală, dacă de-o parte schimbându-ne politica de naționalități vom mulțumi așteptările legitime ale concetățenilor noștri de altă limbă, de altă parte însă vom reprimă în chip nelădurat orice încercare făcută împotriva statului«.

Firește cetitorul englez necunosător al terminologiei politice ungurești va admira generozitatea contelui ungur de-a »mulțumi așteptările legitime« ale nemaghiarilor și nu va înțelegi înțelesul ascuns al cuvintelor sale violente. Dacă însă l-ar întreba cari sunt drepturile ce ne încuviințează guvernul, ar găsi că nu este nici unul, afară poate de dreptul sfânt de-a respira aierul țării, țărâmurii și acela pentru mulți între zidurile temniții dela Seghedin.

Un corb alb.

Rar ni-se dă ocazia să înregistrăm câte o voce maghiară care să aprecieze obiectiv vre-un fapt ori situație politică.

Articolul de mai la vale, apărut în »Aradi Közöny« dela 17 Ianuarie este deci un corb alb, care merită toată atențiunea.

Iată-l, în părțile esențiale:

Declarația lui Jasth Gyala, președintele distei a făcut ca politica de naționalități să fie iar obiect de discuție. Jasth a mărturisit principiul, pe care l-a fixat, că trebuia să se facă pace cu naționalitățile și să se angajăm în serviciul politicii naționale. Jasth are voie și poate să spună lucruri de acestea. Ii este permis pentru că înalta sa situație politică îl scutește de acuza că politica sa de împăcare cu naționalitățile formează trădare de patrie. Și se poate zice că e și competent: el însuși locuiește la apropiere de naționalități, ba se poate zice că între naționalități și știe mai bine de cât politicianii de alocare răsarți în capitală că se poate face pace cu naționalitățile ori cel puțin se poate asigura o pașnică viațuire împreună.

Și pe când în capitală se frământă în jurul părerii lui Jasth, azi s'a ținut lege într-o cauză care parcă ar fi ilustrare a ziselor lui Jasth.

În Covășinț aleseseră jude. La alegere nu s'a candidat omul unei grupări. Nu se poate zice că omul românilor, pentru că în Covășinț aproape fiecare e român. Partidul celui înălțurat era nemulțumit. Preotul a voit să conducă o deputațiune la fibrău care prezida alegerea. Sergentul de jandarmi a respins însă cu sulițele pe delegați iar pe preot l-a ferecat în lanțuri, l-a dus leșinat la Șirla. Iar la Arad a sosit știrea cu litere de foc: în Covășinț e rescoală românească!

La pertractarea de azi însă »revolta« asta s'a prezentat într-o lumină cludată. N'a știut despre ea nici fibrău, nici alți patrazecl de martori, ba nici chiar jandarmii!

Ce-i drept, sergentul a arestat pe preotul (Cure), dar era în credința oficioasă că asta așa trebuie să se întâmple. Adevărat că un fel de delegație a vrut să meargă la fibrău — dar pe aceștia ușor de tot li putea privi drept revoltanți.

Ceace n'a spus Jasth Gyala, dar ceace rezultă din zisele sale, din pertractarea de aci s'aude strident. Politica de naționalități nu i permis s'o încredințăm jandarmilor, ci d-aii politicieni să se ocupe cu ea onminete! Politică energetică de naționalități, care să asigure supremația maghiară, pretindem și noi. Dar nimic nu-i strică mai mult acestei politici decât lucrurile boacâne pe cari le fac pe barba proprie oamenii mărânței. Poate oare să alba agitația armă mai străznică decât cele s'au putat constata cu prilejul pertractării de azi?

În restul articolul condamnă aspru brutalitățile ce s'au petrecut la Covășinț, con-

damnă purtarea lui Rakovszky față de deputații români în dietă și concludă că poate și trebuie încheiat pace cu naționalitățile.

Din România.

Dela Iași! Am anunțat că s'a ținut într-un club liberal din Iași, în care dl C. Stere ținut o cuvântare, arătând importanța numelui dlui I. I. C. Brătianu ca prim ministru.

Cu aceea împrejurare s'au trimis telegramelor dlui D. Sturdza și Brătianu.

Dl I. Brătianu, președintele consiliului a răpus liberarilor ieșeni prin următoarea telegramă:

Domnului C. Stere,

președintele clubului național liberal.

Iași.

»Conștiința datorilor mele față de neamul românesc și de tron, credința în misiunea înaltă urmării și încrederea în simțimentele și energiile partidului național liberal m'au hotărât să primesc marea răspundere în care am fost chemat. Refragarea dlui D. Sturdza ne privează de experiența și de autoritatea celui mai de seamă bărbat de stat al României. Numai în pilda dată de acest bărbat de stat, în tradițiile glorioase ale partidului nostru și în aprințul dv. patriotic, în mintă și neobosit voi găsi puteri pentru a putea îndeplini greaua sarcină ce mi-sa încredințat.

Primăria capitalei și catastrofa din Italia. Consiliul comunal al capitalei, în ședința sa de Vineri seara, după propunerea dlui primar Vintilă Brătianu, a votat în unanimitate suma de 20.000 lei pentru ajutorarea victimelor din Sicilia și Calabria.

După aceea, consiliul a aprobat trimiterea următoarei telegramă de condoleanță primarului Romei:

»Consiliul comunal al orașului București, luând o vie parte la marea nenorocire care a încercat Meșina și Calabria, m'a înstrăinat în primele ședințe de a transmite consiliului comunal al orașului Roma sentimentele sale de profundă simpatie și vie dorire ce s'a simțit printre cetățenii Bucureștilor cu ocazia înspăimântătoarei catastrofe care a lovit Italia.

Legăturile de sânge și aspirațiunile comune fac să crească în inima oricărui român sentimentele de solidaritate deșteptate în inima în treagă de nenorocirea unei nații, căreia omenirea îi datorează atât. Primar, V. Brătianu.

Dela consiliul comunal. În ședința consiliului comunal de Vineri, după ce s'a terminat discuțiunea ordinii de zi, dl consilier comunal Em. Caloglu a anunțat evenimentul numirii dlui Ion I. Brătianu ca președinte al consiliului de miniștri. D-nea a adas laude noului prim-ministru care, mulțumită activității rodnice, a ajuns la o ceață înaltă demnitate la o vârstă puțin înaintată și a terminat îndemnând tineretul să de tot concursul noului șef al partidului liberal.

Dl primar Vintilă Brătianu a mulțumit dlui Caloglu pentru cuvintele exprimate, arătând totodată, că situația delicată în care se află, ca frat al dlui prim ministru, nu-i permite să spuie tot ce simte.

Dl prim-ministru I. Brătianu a primit numeroase telegramă dela cluburile liberale din țară prin care este felicitat pentru înalta demnitate în care a fost numit și care îl indică șef al partidului.

Telegrama dlui Sturdza către dl Ionel Brătianu. D. Dimitrie Sturdza, fost prim-ministru, a adresat din Paris dlui I. I. Brătianu, prim-ministru și ministru de interne, următoarea telegramă:

»Adânc mișcat de caldtele cuvinte primite în numele consiliului miniștrilor și din parte dv., vă rog primiți și transmiteți membrilor cabinetului, acumpi amici și foști colegi, velle mele mulțumiri. Vă exprim sinceră recunoștință pentru bine-voitorul concurs dat în timpul conducerii noastre.

„Betrăgându-mă în viața privată, după mulți ani de muncă grea, vei privi cu părintească dragoste patriotica activitate a celor cărora revine astăzi datoria sfântă de a păstra și spori cele dobândite pentru întărirea, dezvoltarea statului român.”

Sigur că veți împlini cu devotament, înțelepciune, sacrele dv. datorii către iubita patrie, căreia i-am consacrat toate puterile mele sufletești și trupești, rog pe Atotputernicul să vă călăuzească și binecuvinteze înalta dv. misiune.

„Pimiți, expresiunea profundei mele afecțiuni.

(nr) Dimitrie Sturdza.

Starea d-nul Sturdza. »Voinea Națională« scrie: Dintr'un izor sigur aflăm știri încurajătoare despre sănătatea dlui D. A. Sturdza.

După părerea doctorilor din Paris d-sa nu are nici o leziune organică, ci depresivitatea pe care o are e pricinuită de surmenaj și supărări; liniștea și șederea într'un climat dulce vor fi în de-ajuns ca după două luni de cură d-sa să fie restabilit.

Anul nou la palat. Joi, 1 Ianuarie, la orele 10 dimineața, A. S. R. Principele Ferdinand, moștenitorul de tron, dimpreună cu principele Carol, a mers la mitropolie pentru a asista la slujba religioasă ce se oficia cu prilejul Anului Nou.

La intrarea în biserică, Alteța Sa Regală a fost primit de către P. S. S. Arhiepiscopul Nifon, vicarul arhiepiscopului, care i-a prezentat crucea și evanghelia. În urmă, Prea Sfinția Sa, înconjurat de înaltul cler mitropolitan, a oficiat slujba. A fost de față dl Ion I. C. Brătianu, președinte al consiliului de miniștri, dimpreună cu d-nii miniștri aflați în capitală. De asemenea a asistat cașie regale și princiară, precum și un foarte numeros public.

La orele 12 din zi MM. LL. regele și regina au primit felicitările consiliului de miniștri, în numele cărora dl prim-ministru Ion I. C. Brătianu a rostit următoarea cuvântare:

Sire,

Având mare cinste să aduc în numele guvernului, omagiile noastre de respect și de venerație Majestății Voastre și să exprim vîile și călduroasele vîri ce cu lecții facem pentru Tron și pentru Dinastia, — sunt cuprins de o adîncă mișcare sufletească, vorbind mai ales în ceasul prin care trecem, în locul bărbatului de stat, care atîrî îndelungată ani a fost sfetnicul cel mai de seamă al Majestății Voastre.

La pragul anului care începe, stă în inima și în cugetul nostru, mai vie decât oricând, imaginea Regelui subț a cărui fabrică domnie s'au săvîrșit cele mai însemnate fapte ale istoriei noastre moderne; a Regelui care, prin înaltele sale virtuți, a lucrat cu atîta tărie ca el să poată lua locul ce are astăzi în rândul statelor; a celui care, de aproape o jumătate de veac, călăuzește pe căi atît de drepte și de sigure mersul poporului român către mîntuirea patriei.

Sănătatea și zilele Majestății Voastre, în totdeauna atît de scumpe nouă tuturor, sunt un dar neprețuit pe care Dumnezeu îi face neamului românesc; de aceea, din adîncul inimelor noastre urăm:

Să trăiți Sire ani mulți și fericiți în glorioasă domnie!

Să trăiască Majestatea Sa Regina, totdeauna scumpă și de fiecare minut a muzicii rodnice a Majestății Voastre, piină de blîndețe și de bună-tate pentru poporul român.

Să trăiască Altețele Lor Regale, Principele și Prințesa României și augusta lor familie, chează siguri a viitorului!

Regele mulțămînd și-a exprimat dorința ca anul acesta să fie în totul prielnic și că gîntățile se momentan să împină vor fi înălțurate cu concursul întor.

Apoi Majestățile Lor, dimpreună cu A. S. R. principele Ferdinand, a binevoit a convoiul cu fiecare ministru. În urmă Suveranul și Regina au primit pe dl prefect al poliției capitalei, care de asemenea a prezentat respectuosul lui urăt.

Presara sf. Vasile în Serajevo.

Serajevo, 2/15 Ianuarie 1909.

Colonia română din Serajevo a serbat presara sf. Vasile și de astădată într'un mod național. Aproape toți membrii coloniei române au luat parte la această serbare, căsătorii împreună cu familia lor, așa că petrecerea a fost cercetată de un frumos număr de dame și dșoare.

Petrecerea a avut un caracter familiar, mai mulți membri ai coloniei au cântat cîntece și doine românești, dșoara Irena Filipescu a executat câteva cîntece naționale pe piano și s'au jucat și jocuri naționale.

Dl comisar de poștă Eugen cav. de Zotta a încasat dela membrii coloniei române o taxă anuală de 2 cor. pentru »Liga Română« din Bucovina. Dl preot militar Iosif Serafin a ținut la miezul nopții o cuvîntare frumoasă, reamintind cele bune și rele din anul vechiu și salutînd anul nou. Pe urmă s'a sculat dl comisar de peansonagiu Teodor Filipescu și într'o vorbire caldă a arătat peripețiile prin care trece acum neamul românesc, accentuînd însemnătatea »Fondului cultural« pentru progresul românilor din Ungaria. A apelat apoi la conștiința națională a coloniei române din Serajevo, și a adănat dela prezenți cu un tăler suma de 57 cor. 50 fil., pe care o va trimite dlui Pantelemon Lucuta, castelrului »Fondului cultural« în Sibiu. Dl Filipescu a mulțămît apel tuturor, cari au dat obolul lor pentru acest mareț accep național și le-a dorit un An nou fericit.

Petrecerea această națională a ținut până la 2 ore și jumătate după miezul nopții. La veselia, care a domnit la această serbare au contribuit și lăutarii (țigani românești), cari n'au lipsit nici de astădată.

Boșneacul.

Csárdás-ul din Brașov.

— Corespondență particulară a »Tribunei«.

Brașovul, focarul de cultură de odinioară al românismului cetatea puternică, care a apărut cu atîta bărbăție religioasă, limba și naționalitatea în luptele grele religioase, de rasă și naționalitate cu popoarele conlocuitoare, izvorul învierii sentimentului național, a devenit un adevărat teatru de luptă al oamenilor lipsiți de orice simț național, cari conduși de ură, răsbunare și egoism sacrifică și calcă în picioare orice ideal.

Imi este rușine ba chiar scîrbă a intra în detaliu asupra luptelor murdare de partide, asupra egoismului și vînatului material cari sunt astăzi idealul unei părți al așa numitei inteligențe ba mai bine zis aristocrației brașovene? (dacă n'a fost tată-său, atunci moșu-său a fost cu sigurață opincar) dar nu pot trece cu vederea nemai pomenitul scandal întîmplat în seara de Silvestru în acest cuib național, unde zac osemintele celui mai mare român, care la 1848 a dat primul signal al deșteptării din somnul cel de moarte.

În seara de Silvestru s'a aranjat și în anul acesta ca și în alți ani de cătră Reuniunea femeilor române pentru ajutorarea femeilor văduve o producțiune împreunată cu dans.

Programul variat și destul de bine ales ar fi mulțumit pe deplin publicul imens ascultător, dacă deja la executarea punctului 3 din program, care era o baladă »Prințul Eugen Viteazul«, de K. Löve, cântat de dl Ionel Crișanu, stud. al conservatorului din Viena, nu s'ar fi întîmplat că deși bucata era tradusă românește de d-na Maria Baiulescu, totuși dl Crișanu a cântat o nemțește, producînd o deosebită indignare între ascultători, cari erau cu excepțiunea unor ofi-

ceri străini în număr de 3 sau 4, toți români.

Deși d-nul Crișanu se scuză că a greșit numai, totuși după informațiunile pozitive căpătate din isvoare demne de crezut dl Crișanu a cântat numai la insistența unor dame din comitetul aranjator, spre mulțămirea unor sâbii ofițerești, străine de neamul nostru dar legate de rochiile dânselor.

Această afirmațiune mă întărește cu atît mai mult, cu cît dupăcum mi-a comunicat, chiar domnul Crișanu bucuria cu care a fost primite de cătră respectivele doamne după debut a fost deosebită.

Peste această greșeală intenționată aș fi trecut poate la ordinea zilei, dacă un alt scandal care a indignat și indignează pe orice om de bun simț și în a cărui inimă se mai află o scînteie de iubire de neam și limbă și care cu atît este și mai enorm, cu cît a fost petrecut sub ochii viitorilor fi ai neamului, sub ochii studenților dela gimnaziu și școala comercială română, a căror creștere ne este încredințată.

Acest scandal provocat, după cît cunosc situațiunea și din schimbul de cuvinte avut cu unul și altul a fost chiar premeditat, intenționat cu scop de-a arăta ignoranța față de români și de tot ce este românesc, este următorul.

Un grup de domni, doamne și dumnișoare între cari am remarcat pe dl Ghiță D. maprof. de cîntări la gimnaziul român din loc cu doamna și fetele, dl Emil Dan avocatul filialei băncii »Albina«, dl Venter avocat în Brașov și al bisericii Sft. Nicolae, doamna Popea nevasta răposatului profesor Popea cu fata și dnii Barbul și Covaciu ambii candidați de avocat în Brașov, retrăgându-se într'o odaie laterală a restaurantului, petreceau venirea anului nou la sticlele cu șampanie, cu țigani la ureche, vechiu obicei al inteligenței noastre (maghiarizate N. Red.) Deodată spre uimirea și indignarea celor din sala vecină prin a cărei ușă se vedeau toate scenele meseriașilor noștri cheșii, unde erau studenții și un grup de tînări ofițeri români și civili, între care și dnul Victor Braniște redactorul responsabil al »Gazetei Transilvaniei« (care cu regret trebuie să constat că n'a luat nici o notiță de cele întîmplate), se aude scîrțăitul unui csárdás, iar 3 perechi, cari dacă nu mă înșel, ba chiar sigur pot spune erau domni Venter, Barbul și Covaciu, iar domnișoarele erau Mărioara G. Dima, Mărioara P. Dima și Mela Popea (toate 3 fete de profesor dela gimnaziul român din loc.)

O adevărată revoltă s'a iscat între tînării studenți de gimnaziu și ceilalți tînări români aflători la masă, o ploaie de fluierături și cuvinte binemeritate de trădători de neam și renegați curge din toate părțile până ce muzica, precum domni jucători fură siliți să înceteze și luându-și pălăriile să plece acasă temându-se de urmările grave ce puteau să aibă acele momente de extas.

Acest fapt comun care a scîrbit pe orice om în care mai bate o inimă românească e cu atît mai de condamnat cu cît aceasta scenă, care ne face o icoană a oamenilor fără scrupul pierduți, s'a întîmplat sub ochii celui mai mare muzician român a dlui Ghiță Dima care ca cel mai bătrîn între ei și ca om care se bucură de un bun renume în lumea românească de pretudin-

deni trebuia să caute toată posibilitatea ca să împiedece acest scandal revoltător.

Un profesor.

Frumoase progrese pentru Braşovul care se mândrea cu puritanismul românismului său.

Catastrofa din Italia de sud.

N'ar mai fi crezut nimenea să se mai găsească şi acum, după trei săptămâni, fiinţe vii între ruinele Messinei. Şi totuşi s'a mai întâmplat şi minunea asta. Sâmbătă dimineaţa s'au mai aflat încă patru trupuri calde, cari după părerea medicilor vor putea fi redede vieţii. — Pe de altă parte telegramele mai noi ne vestesc încă un cutremur, în urma căruia s'au dărâmat mai multe case, fără de-a mai aduce însă şi alte primejdii.

Iată cele mai proaspete telegrame :

Trei victime scăpate la Messina.

Messina, 3 Ianuarie. — Astăzi un băiat de 9 ani, a ieşit, printr'o gaură de sub dărâmături. El tremura şi avea vocea foarte slabă. A fost salvat cu multă grijă. Dânsul a spus că o soră a lui de 20 ani şi o altă soră a lui de 19 ani se află vii sub dărâmături. Imediat s'a procedat la salvarea lor şi cele două fete au fost scoase şi duse pe bordul steamerului „Savoia”. An stat 19 zile sub dărâmături hrănindu-se cu ceapă, hând vin şi unt de lemn şi stând lângă cadavrul mamei lor, omorâtă de cutremur. Tatăl lor se află în America.

Multă lume staţionează pe locul unde s'a făcut această extraordinară scăpare.

Viaţă nouă în Reggio.

Reggio, 3 Ianuarie. Timpul e splendid acum, spiritetele sunt mai puţin încordate. Noaptea e mai puţin sinistru, lămpatul electric fiind restabilit. Curăţirea străzilor de dărâmături continuă, animaţia pe străzile principale apăsăte.

Sedinţa consiliului comunal al Messinei.

Messina, 3 Ianuarie. Consiliul municipal s'a întrunit ieri pentru prima dată după dezastre. Sedinţele s'au ţinut pe bordul vasului „Ferry boat” de faţă fiind 31 consilieri. S'a făcut prefectului Triacchiere o calduroasă manifestare de simpatie. Profesorul Basconi a rostit un discurs mişcător, mulţumind lumii civilizate, suveranilor şi guvernelor pentru ajutoarele date.

Consiliul a aprobat un ordin de zi exprimând recunoştiinţa regelui, reginei, parlamentului, guvernului oraşelor italiene şi întregii lumi civilizate care s'a solidarizat a veni în ajutorul victimelor, şi a exprimat recunoştiinţa italienilor şi străinilor, cari au făcut acte de eroism pentru salvarea victimelor.

Ordinul de zi exprimă urări pentru urgenta restabilire a birourilor publice din Messina.

Noi cutremure. — Ajutoare victimelor.

Messina, 3 Ianuarie. — Noaptea trecută mai multe zguduituri au fost simţite, mai cu seamă la 7 şi 46 dimineaţa a fost o zguduitură ondulatoare destul de puternică care a pricinuit prăbuşirea mai multor case crăpate; cel puţin, n'a fost nici o victimă omenească. Multe persoane mai lucrează la salvarea supravieţuitorilor care pot fi încă sub dărâmăturile caselor; ele sunt îndemnate şi prin premii în bani.

Un vas încărcat cu lemn de construcţie, dărui de către Regele Italiei, a sosit aici. Un alt vapor a mai plecat cu refugiaţi.

În fie care zi se împărţeşte 64.000 de porţiuni de hrană. Pare că activitatea populaţiunii se redăteaptă din zi în zi.

Reggio, 2 Ianuarie. — Măine vor fi gata nişte mari barace îndestulătoare pentru 1.000 de locuitori.

Găsirea unei femei de 70 ani printre dărâmături.

Roma, 3 Ianuarie. — Ziarul „Corriere de Italia” află din Messina că ieri seară pe când o echipă pe soldaţi lucra printre dărâmăturile caselor ei au găsit o femeie de 70 de ani care mai trăia dar era într'o stare grozavă şi în neputinţă de a articula o singură vorbă. Medicii cred că această bătrână va scăpa cu viaţă.

Lăsăm să urmeze o scrisoare interesantă datorită dlui C. Noti, trimisul special al zărilor „Minerva” din Bucureşti.

În cetatea înfiorătoare a morţii.

Messina, 30 Decembrie. După o noapte de furtună, petrecută aproape toată în nedormire am sosit azi dimineaţa pe bordul vasului „Carrara” în preajma Messinei.

Către ziua cerul s'e înseninat puţin.

În faţa mea se înalţă oraşul în care moartea şi-a serbat triumful, oraşul, care azi nu e decât o adunătură de ruine şi de dărâmături. Vaporul se apropie încet şi în faţa mea se desprinde tot mai clar faţadele ruinare, clasele pe jumătate sau cu totul prăbuşite, norişorii de fum alburii plutind peste câmpul morţii şi al tăcerii, plătind peste cimitirul în care zac îngropate peste 70.000 de fiinţe omeneşti.

O emoţie stranie şi încă necunoscută mă cuprinde.

Aici e triumful morţii şi cu toate acestea se trăieşte la Messina, se trăieşte o viaţă intensivă, care face cu atât mai simţită izbânda sorţii neiertătoare.

Prima impresie o ai intrând în port. Soarele sticleşte pe ape scânteie de lumină se strecoară peste valuri, dar de marginea corăbiiilor de comerţ, de curăţarea se lovesc într'una în mişcare ritmică, se depărtează şi se întorc, cadavre umflate şi învineţite, cărora nici o mână milosă în primele zile nu le-a legat o funie şi o piatră de picioare pentru a-şi găsi odihna în albia adâncă a oceanului.

Mă scobor umbland în apă până la genunchi. Nimic nu îţi dă mai bine impresia despre violenţa şi caracterul cutremurului decât bauchina şi dicurile dărâmate. Masele enorme de piatră grea şi compactă, zidite ca să dureze secole, par separate, deslipite de două incalculabile forţe divergente.

În unele locuri, blocurile s'au înalţat unele asupra altora, — o grămadă întreagă, — într'altă s'au risipit scimbândându-se cu totul nivelul. Bauchina în mai multe locuri precipitată în mare, s'a lăsat în jos cu 2 metri în toate părţile după prima zguduitură şi apoi a mai căzut cu 30 cm. după replicile ultimelor zile.

După ce isprăvesc formalităţile pentru a fi lăsat în oraş, după ce urăt hârtia prin care mi-se permite vizitarea ruinelor, îmi încep plimbarea întâi de-a lungul ţărmului. Aici întâlnesc primele târguri cu morţi şi cu răniţi. Câţi va soldaţi le poartă în tăcere şi cu pasul cadenţat. Pe ele sunt morţi, unul, doi, sau pentru a câştiga timp şi trei deodată, purtaţi astfel pe aceleaşi patari făcute din zdreanţe înăşugurate. Îi poartă la grupa comună, şi eu mă grăbesc să urmez scurtul cortegiu.

Un domn mă opreşte şi mă întreabă dacă sunt zariat. Îmi spune să dau de veste colegilor mei că an anume Gaetano Salvemini trăieşte, că l'a văzut plimbându-se printre ruine. Îi promit că voi îndeplini dorinţa lui şi îmi urmez calea înainte. Pe drum întâlnesc în grupuri câteva sute de persoane, îmbrăcate într'un mod foarte sămănător, unele dintre ele vesele de o veselie care nu e adevărată şi nu e sănătoasă, altele plângând, altele încă cu semnele teroarei în faţă. Unele cu privirea piezleşe şi par a acuza pe ceilalţi oameni, ca şi cum aceştia ar fi de vină la ruina lor.

De fapt se şi construiesc barace; azi sunt încă puţine, mâine se vor înmulţi, şi lucrul prosperă sistematic ca şi săpăturile sub ruine.

Se scot cadavre, dar ce e mai îngrozitor, e găsesc încă vii după atâtea zile trecute dela dan catastrofei. Mi se povesteşte că în zilele trecute a fost scos de sub pământ un tânăr pe care moartea îl orăţase. Era un mort care vorbea când îl traseră de sub pietre, galben, tras în faţă, slab ca un schelet, şi râdea, râdea. Inebunise văzând iar lumina zilei. Mai sunt acolo jos sub prăbuşituri astfel de episoade, care îi zdrăcescă mintea gândindu-te la ele.

O iau mai departe prin oraş şi încep să intru spre centru. Peste tot case dărâmate, cantităţi enorme de zidire, de bărne căzute, străzile astupate. E aproape imposibil să faci un pas. Peste tot domneşte o tăcere deplină. Ferindu-mă de zidurile gata să se prăbuşască înainte cu greu. Câteva case şi-au păstrat faţa de aproape intactă, dar înăuntru sunt cu totul dărâmate. Şi faţada vestitei Palastrate este încă destul de bine conservată. La alte case a căzut faţada lăşând să se vadă interiorul celor câteva camere, care au mai rămas neatinsse. Peste tot zac cadavre. Unele au intrat în putrefacţie şi mirosul e insuportabil. O femeie e culcată în pat şi afară de cap şi de un braţ, tot trupul îi este acoperit cu pietre şi lem-nărie şi mobile şi praf. Dintre dărâmături ies câte un braţ, câte un picior sau un cap cu părul zburlit, cu ochii sticloşi şi acoperiţi cu praf.

Şi toate aceste cadavre, par așa de mici, că par'că ar fi ale unor copii. Şi apoi au toate o culoare roşetică crudă, care te face să crezi că ai în faţa ta păpuşi de ceară rău colorate.

Înainte zăceau pe strade, așa precum căzuseră din case, din ferestrii, dar acum au fost culese aproape toate de soldaţi și aruncate în gropile comune sau arse pe ruguri.

Luptând cu greutate ajung în partea unde a fost via San Martino. A fost, aici azi nu mai poți recunoaște aproape nici o stradă, așa sunt de acoperite toate cu prăbuşituri. Peste tot e o tăcere îngrozitoare. E o liniște așa de mare, așa de apăsătoare încât câteodată îți vine să te prinzi cu mâinile de cap și să te întreb dacă într'adevăr nu visezi, dacă nu te afli pe altă lume.

Aici în strada San Martino, unde nu se auzise nici un gemet a fost salvat abia ieri un om în perfectă stare de sănătate.

Acuma totul e tăcut și numai din când în când se aude vocea vreunui soldat dintre aceia, care lucrează prin dărâmături.

Pe toate străzile circula haite de câni infame-tați. Bițele animale își produc miță și te cuprind de un fel de indignare că acești oameni câtă vreme te merge bine se servesc de aceste bițe fiind în acel moment lor căminilor li-se aduce pâine cu priociniță, nu se gândesc să arunce o îm-bucătură și acestor nefericite dobitoace slăbite și aproape turbate de durerile foamei. Un amic, corresponsent al unui mare ziar italian, îmi povestește că acești câni au sfârșit pe un tinăr, care fusese îngropat sub dărâmături până la gât și anume în restimpul până să fie chemați niște soldați să-l desgroape cu totul.

Când vii încoace la Messina, în primul timp îți-se pare că ai ajuns într'o țară de nebuni. N'auzi strigăte, n'auzi plâns; peste tot domnește o durere deasă de potolită, semănând mai mult cu o resignațiune fatalistă.

Din străinătate.

Chestia Marocului în Camera franceză. Paris. Camera franceză a început discutarea interpelărilor cu privire la Maroc și la creditele suplimentare cerute pentru operațiunile din Maroc.

Di Hubert felicită guvernul pentru dovada dată acum în urmă, de energie în politica europeană.

Di Jaures felicită guvernul de a fi cooperat în mod fericit și cu toate erorile Rusiei, la pacificarea Balcanilor cu ocazia recentului acord austro-turc. Oratorul socialist recomandă apoi în Maroc o politică franceză limpede și bine definită guvernul recunoscând pe noul Sultan; trebuie să-l ușureze sarcina. Se cuvina a se evacua cu totul Marocul.

Di Jaures vorbește apoi, de o ocupare prelungită a Marocului oriental, pe baza, zice dânsul,

Dacă a-ți încercat toate!

și tot nu v'au trecut durerile reumatice cerești o sticlă de

SPIRT DE GHIATA

care face să înceteze imediat orice durere de cap, de dinți, provinție din răceală, ca d. e. se folosește cu rezultat bun. În contra GUTURAIULUI singurul remediu.

Prețul unei sticle 60 fiterl, o sticlă mare 1 cor. 20 fil., 3 sticle mari

— sau 6 sticle mici se trimit porto franco.

Cantități mai mici nu se trimit prin postă.

Se găsește și se poate comanda la
Szémann Agoston,
farmacist,

Hatvan, Fötér nr. 124

Se expediază zilnic în toate părțile lumii

unui raport al generalului Liautey, ministrul de externe dl Pichon, îi afirmă că aceasta este inexact. Dl Jaurès insistă pentru ca să se comunice adunării raportul generalului Liautey. Președintele consiliului, dl Clemenceau zice atunci: guvernul nu poate să deie publicității toate rapoartele agenților săi. (Sgomot la extrema stângă). Dl Pichon adaugă: sunt documente diplomatice cari nu se pot publica.

Cu toate afirmațiunile negative ale guvernului dl Jaurès afirmă că raportul generalului Liautey conține planul ocupațiunii Marocului de răsărit și construirea unor țele de căi ferate de penetrațiune a regiunii până la Mulonia și chiar și mai departe. Oratorul adaugă că ministrul Renault, raportând asupra acestui proiect, ar fi zis că acest proiect ar face ca Franța să fie suspectă lui Mulai Hafid. Dl Pichon declară că ignoră nota la care face aluzie dl Jaurès și adaugă că atâta timp cât va avea răspunderea ministerului, raportul generalului Liautey nu va fi publicat și nu va fi măcar comunicat comisiunii Camerei căreia însă ministrul va da toate celelalte lămuriri ce ar putea dori. (Vii aplauze la stânga și centru.) Dl Jaurès atacă atunci cu vioiește guvernul.

Dl Jaurès a vorbit apoi de politica generală europeană arătând că situația europeană este un echilibru nestabil în urma evenimentelor din Balcani. Afirmă necesitatea ca Franța să rămână absolut liberă din partea Marocului spre a putea lucra în mod eficace la salvagardarea păcii.

Urmarea discuțiunii a fost amânată.

Voci rusești despre românii basarabeni.

Ministrul de război rus despre Basarabia. Broșura din D. Durnovo.

Zamfir Arbore publică în »Minerva« un interesant articol asupra Basarabiei din care extragem următoarele.

Rusia își caută amici. — Rusia vede perfect de bine că și-a instrăinat de mult toate simpatiiile popoarelor vecine. Dar ea are mai ales un interes on să cultive simpatia poporului român, care în momentul de față se află la cormăzii drumului între a și elige un vecin puternic care, drept sprijin de care va da, pentru ca el să-și poată realiza idealul său național, îi va fi aliat credincios.

Imperiul rus vede admirabil câte desiluzii a putut suflarea laminată a României, în ceea ce privește speranțele ce le avea în Austria.

Drept sprijin celor zise mai sus, țeser următoare convingere a unui ofțar superior român cu actualul ministru de război al Rusiei:

„Plecăți în țara d-voastră, și tocmai de aceea sau vrut, zicea ministrul, ca să vorbesc cu d-voastră într'un mod intim. Doresc din suflet să trimis cu domniile-voastre sincera expresiune a prieteniei noastre. Știu perfect de bine că militarul român nu poartă rancună, știu de asemenea că trecutului vă dă deplină dreptate.

Diplomația rusă a făcut cele mai mari greșeli când după războiul din 1878 n-a despărțit prinț'un pețoc de pământ, care n'are nici o importanță pentru Rusia. Dar de asemenea sunt convinși că viitorul va repara greșala comisă și că tot în viitor vom deveni iarăși aliați pe câmpul de luptă.

— Aveți toată dreptatea, Excelență, a răspuns militarul român, și sunt convins că în momentul de față, de o mare valoare pentru Rusia, care are necesitatea de reculegere, ar fi România amic, România aliată cu armata sa de 40.000 oameni.

În această conversație mică, se oglindește bine dorința Rusiei în momentul de față și tocmai pentru a-și sjanse scopul țintit — o ploiadă de scriitori oficioși, precum sunt Nicolae Durnovo, Prințul Trubetkoi, Pavlov, scriu astfel articole și broșure în apărarea românului basarabean.

D. N. Durnovo un frate al ministrului Durnovo scrie de obicei în ziarul semi-oficial »Peterburgskie Wladosti« și în organul dreptei extreme »Roski Stig« iară în ultimul timp d-a-a tipărit o broșură intitulată »Politica praslavistă rusă în orientul pravoslavnic«.

Extragem din această foarte interesantă scriere următoarele părți referitoare la Basarabia:

„În Basarabia, la începutul anilor 1870 instanțele noastre dahovnicesti s'au înarmat contra atotcredincioșilor și devotaților noștri moldoveni, al căror număr numai în Basarabia trece de un milion de suflete și vre-o 250 mii mai înainte la guvernămintele Herzon și Potolin peste 370.000.

„Pentru a rusifica ce silnicia pe moldoveni pentru a-i transforma în ruși a fost trimis la Chișineu »energeticul« arhiepiscop Pavel, fost apoi exarh al Georgiei și pe care sinodul a fost silit să-l rechemese d'acolo.

„Arhiepiscopul Pavel înainte de toate a început activitatea sa prin a închide bisericile din eparhia Chișinăului. Așa că pe când la 1872 acolo an înființat 773 biserici, la 1878 an rămas numai 444, astfel că s'au închis peste 330 biserici, și toate aceste au fost bisericile moldovenesti, pe când cele rusești n'au fost atinse. Toate cărțile bisericești de pe la bisericile moldovenesti, tipărite cu scrijele în limbă română, au fost oprite la mitropolia din Chișinău, și arhiepiscopul Pavel în ougererea de 7 ani făcea tot cu ele, înălzind șobele mitropoliei. Aceste fapte de un vandalism brută sunt astfel de notorietate publică și fac parte din istorie.

„Tipografia bisericească românească a fost apoi vândută jidovilor de către episcopul Sergiu, succesorul lui Pavel.

„În momentul de față prin bisericile din Basarabia n'au rămas decât rămășițele jalnice a cărților bisericești românești. Mulțămimă acestui fapt numai câteva rugăciuni se mai fac pe la biserică în limba română, iar cecece zic protolii în limba slavă norodul nu pricepe; a cumpără alte cărți bisericești în Rusia e cu neputință, căci nu există nici o. Numai în ultimul timp mulțămimă răvinei apostolice a arhiepiscopului Vladimir s'a pus la cale tipărirea nouilor cărți bisericești românești și la seminarul din Chișinău s'a înființat catedra de limba română.

„Întreprinsă de arhiepiscopul Pavel, rusificarea silnică a moldovenilor a avut de rezultat firesc răchea și oporului român față de Rusia. Iată unde duce faptul îngenunchierii bisericilor scopurilor politice, faptul săvârșit de oamenii scurți la minte, cari au ridicat furuna în mijlocul creștinilor dela răsărit, cari din amici au făcut pe români georgiani și dușmanii Rusiei.

„Poporul moldovean din Basarabia, mulțămimă rusificării silnice scrie dnl Durnovo, a fost transformat într'o masă de robi încluiși și muți, cari nu știu carte, și sunt aruncați la discrețiunea evailor. Îl este absolut oprit românul nu numai de a învăța limba română ci și de a se ruga lui Dumnezeu în limba părintească. S'atimi de mil de hectare din pământurile acestui popor s'au dat colonilor ruși, bulgari și germani, pentru a silii pe moldoveni să și călășească țara și să se strămute alurea. În anul 1908 s'a dat voie la 855 familii de țărani moldoveni, ca să se strămute în Siberia părăsind pământul fertil al Basarabiei.

„La 16 Septembrie s. c. arhiepiscopul Vladimir a fost mutat la Den. Vina prelatului a fost că dânsul a arătat dragostea pastorească pentru turma sa, că a iubit norodul moldovean. În locul său s'a așezat la Chișineu arhiepiscopul Serafim, menit a distruge opera apostolică a predecesorului său și a rusifica Basarabia.

Iată dar ce scrie dnl N. Durnovo în broșura sa. Îl mulțămim din suflet pentru creștinesca apărare a neamului nostru din nenorocita Basarabia; dea Dumnezeu ca vocea sa să nu piară în pustietate și să fie auzită protestarea sa de către cei cari dețin puterea în Rusia.

Doamna Vlad.

(Reproducem mai la vale după ziarul unguresc »Az Ujság« acest foileton atât de interesant prin subiectul său și prin felul de a-l privi al autorului, unul din cei dintâi naveliști unguri. De prisos să mai spunem că tonul lui ironic izvorit mai mult din spiritul personal al autorului decât din atitudinea lui politică, un exprimă felul nostru de-a privi cazul.

Dna Vlad a avut un conflict — cu ideea de stat ungar. Eu nu prea cunosc cazul, cu toate că ziarele s'au grăbit să ne dea informații amănunțite asupra lui. Știu însă că dna Vlad, cu ocazia unui examen public, a aruncat câteva offense ungurilor. Ce motive o fi având, asta nu mă interesează. Soția unui deputat naționalist pe care creșterea, împrejurările și ambiția lui îi

îndeamnă la luptă în contra hegemoniei ungare; nu poate avea păreri măgulitoare despre noi. Ori ce s'ar zice, eu cred, că o soție credincioasă nu poate să aibă conviețiri politice deosebite de ale soțului său. Și dacă d-nei Vlad nu-i place statul ungar, cu gândul acesta trebuie să se familiarizeze odată și statul, de vreme ce pe d-nul Vlad l-a primit la calitate de reprezentant al unui curent politic ostil nouă. Hotărât, e o greșală că d-na Vlad și-a manifestat antipatia la loc nepotrivit, și în formă nepotrivită. E vorba deci de un delict, ce să îndreptă, după părerea unora împotriva ideii naționale, după părerea altora, numai împotriva bunului gust, care nu-i național. Aici, firește, sunt mai multe păreri, pentru că cine vrea se deie drepturi politice femeilor, ca respăță, trebuie să se împace și cu moravurile ceva-ceva mai aspre. Nu-i esclus, ca Aurel Vlad, care mi-se pare un om cu mîntea disciplinată, la început să nu fi fost tocmai încântat de inspirația politică a soției sale. Dar un bun tată de familie, negreșit va plăti geamurile, pe cari le sparg copiii, și va ști răspunde pentru leșirile soției sale, dacă ele vor stârni furtună printre vecini.

Iar acum își face apariția — statul. Statul se poate asemăna cu un elefant. Începăturile unei furci de fier uneori el nici nu le simte, dar dacă vr'un șintar ar îndrăzni să-i sugă din tromba, de năcesz el ar fi în stare să smugă arborii din rădăcina. Hotărât, statul are degate de elefant. Lucrurile subțiri el ori nu le poate prinde, ori dacă le prinde le rupe în bucăți.

Dl deputat Vlad, împreună cu țovarășii d-sale, organizează pe față, și poartă o luptă înversunată împotriva ideii de stat ungar. Și fiindcă știe să observe anumite formalități, statul e nevoit să sufere, mai mult chiar, e nevoit să-și recompezeze dușmanii cu lefa și cu situația privilegiată de deputat. N'ai ce-i face, legea i lege. Dar dna Vlad, într'o clipă de violență, își varsă câteva picături din veninul, pe care soțul ei îl varsă cu găicerea, iar statul o pedepsește cu o lună temniță. Așa cere legea.

Trebuie să constat, cu rușine și cu durare, că sentimentul public își găsește expresia în legi atât de primitive și de brutale. Un gând, fie cât de fumos, îstecurat în paragrafi de lege, își pierde cuprinsul și rămâne formă rece și goală.

Așadar dna Vlad va șede o lună în temniță. Ce va zice publicul unguresc? Dacă am înțeles-o bine, frumoasa doamnă să gândească mai zilele trecute, că care unde să și împlinescă pedeapsa, în Segh din ori în Vaș? În societatea condamnaților și în gîlja unor panduri de sex bărbătesc? Iată o întrebare din care respiră și o leacă de picanterie.

Eu însami un atom microscopic al mulțimii, care se chiamă societate, îmi strig cuvântul de protestare. În războiul politic, pe care statul ungar îl pornește împotriva unei românce, simpatia mea nu este pentru cel dintâi. Curo, domnilor, aici am ajuns, să întamnițăm femeile, cari fac politică? Ele asvâră cu oile în gazdă, și gazda să răspundă cu focuri de pușcă? Urmele noastre să nu găslască altă întrebuintare? Ce fel de neam este acesta? Ori ce s'ar zice, mie îmi pare de-adeptul respingătoare toată afacerea asta.

Nu un cavalerism sentimental mă îndeamnă să vorbesc așa, ci conștiința, că politica ungurescă, plină de năzdrăvăni, acum se pregătește la cea mai mare prostie.

Orice politică numai o îndreptățire poate avea: filința statului. Și mie mi-se pare, că și judecătorii fac politică atunci, când sunt chemați să judece delictele politice. Și rigoarea și cruzimea pot avea o îndreptățire. Dar când statul își ridică mâna lui asupritoare ca să lovească în femei, are nevoie de mai multă cumpănire, nu cumva să-și rănescă propria sa demnitate, dovedindu-se slab, crud și lipsit de cavalerism. Căci luxul lipsei de cavalerism numai naționalile cele mai tari și-l pot permite.

Acum, asta-i întrebarea: Ce urmări poate avea pedepșirea dnei Vlad la politica noastră față de naționalități? Căci ascuteți-vă urechile și ascultați ce să șeptește printre români, dincoace și dincolo de munți! S'au și făcut pregătirile pentru ceremonialul consacării de martir. Presa lor șovinistă și publicul lor naïf vor face din dna Vlad o eroină, un fel de Elena Zrinyi sau Blanka Telect. Numele dnei Vlad va fi o armă în mâna șguratorilor, o armă, căreia nici peste zeceimi de ani nu i-se va toci ascuțitul. Atâția români moderateși, cari știu să ne ierte oris gra-

șală, greșala aceasta din urmă nici odată nu ne-o vor uita.

Și ce va zice străinătatea despre cazul d-nei Vlad! Indonezi Anglia! Englezii l-au huiduit pe Haynan, nu pentru că ar fi spânzurat generali unguri, ci pentru că a bastonat femeii de ale noastre.

Mi-s'ar putea răspunde, că între temniță și baston este o deosebire. Firește, că este, dar gândiți-vă ce disparență va fi deosebirea între cele două feluri de pedeapsă, când cazul d-nei Vlad va ajunge departe, în străini. În România sunt cetățeni onorabili, cari au sfânta convingere, că temnița din Vaș e mult mai îngrozitoare, decât penitenciarul de pe vremea republicii venetiene.

Ar trebui să se pună în mișcare întreaga noastră societate! Un meeting, care ar avea cursul să declare, că noi nu vrem să luptăm în contra femeilor, și care ar sîrjunge subscrieri pentru agrațierea d-nei Vlad, un astfel de meeting ne-ar face mai mult nume bun și ne-ar aduce mai multe foloase, decât zece mii de cuvântări încameră. Firește, că în realizarea acestui gând nici eu însumi nu cred. Să poarte însă, că guvernul să nu dea în mîna agitatorilor o astfel de armă veninoasă, ci va ști să găsească un gest frumos — ironic — prin care s-o trimită pe d-nea Vlad acolo, unde i e locul, în familie.

NOUTAȚI.

ARAD, 16 Ianuarie n. 1909.

Pentru frații din Italia.

Intre marinimoșii contribuitori de azi, amintim suma adunată de părintele Vicențiu Pantoș cu discul purtat în ziua de Anul-nou în biserica din Giula-Varșand și colecta coriștilor din Temeș-Murani.

Mai primim o scrisoare draguță dela elevul de cl. IV Dimitrie Farcasi din școala învățătorului L. Oprean din Zărand care ne scrie

Stimate domnule redactor!

Și noi venim de-a vă trimite câțiva fileri, pentru ajutorarea nefericitorilor frați ai noștri din Messina. Suntem sînge din sîngele lor.

Școlarii din școala învățătorului L. Oprean.

Zărand, 1909, Ianuarie 3.

Cu stimă:

Dimitrie Farcasi, elev. de cl. IV.

Nădăjduim că în vederea sărbătorilor de mâine și poimaine, preoțimea și învățătorimea precum și onoratele epitropii parohiale vor colecta în toate bisericile pentru acest nobil scop.

Iată sumele de azi:

N. N.	Cor. 2.—
Colecta elevului D. Farcasi din Zărand	» 2'70
Cu discul în biserica din G. Varșand.	» 6'83
Colecta corului vocal din Temeș-Murani	» 5'—
Teodor Lazarescu, econom în Șiria	» 2'—
Pavel Colar, măiestru Oravița	» 3'—
Ioan Lințu, Caransebeș	» 2'—
Total:	Cor. 23'53
Listele noastre precedente:	» 919'55
Laolaltă:	» 943'08

— Din cauza sftii sărbători de mâine Botetel Domnului, ziarul nostru va apărea numai Miercuri la orele obișnuite.

— Pentru balul Asociațiunii din Arad. Dupăcum suntem informați, se fac cele mai întinse pregătiri. Invitățile s'au tipărit și s'au și trimis în toate părțile. Pretutindeni se manifestă un viu interes pentru acest bal, dela care se așteaptă să fie unul dintre cele mai frumoase baluri, cari s'au ținut în Arad. Sperăm, că tinerimea

noastră va ști, din parte-i, să răspundă tuturor așteptărilor.

Catedra de limba română la Universitatea din Budapesta. »Lupta« scrie, că senatul universitar, în ultima sa ședință plenară, ar fi recomandat pe dl Dr. I. Popovici, la postul de profesor-titular al limbei române în Budapesta. Pe de altă parte sântem autorizați a desmînți cu hotărîre, svonul, că dl. deputat V. Goldiș încă s'ar număra printre candidații susnumitei catedre.

— Un comitet filial al societății de teatru în Făget. Din Făget ni-se scrie că zilele trecute dnul Aurel Bănuț s'a prezintat în acest centru pentru a lua inițiativa unui comitet filial al societății noastre teatrale. Intruniți în frumos număr, intelectuali români au ascultat cuvîntarea președintelui, dnul protopop Sebastian Olar, care a arătat însemnătatea teatrului la noi. Bineven-tînd pe dnul Bănuț, îl roagă să arete scopul venirii sale.

D-nul Bănuț a arătat pe larg menirea societății pentru fond de teatru, interesul care lucepe a-se manifesta pretutindeni pentru ea și trebuința organizațiunii cât mai largi în cadrele acestei societăți culturale. La urmă cei prezenți au hotărât în unanimitate constituirea unui comitet filial alcătuit din d-nele Sabina Gaita, Ana Olariu, și Olga Popovici, apoi d-nii Dr. Popescu, Dr. Gârda, A. Olariu și Pavel C. Iacob. Comitetul se va mai completa după trebuință. Comitetul ales va avea în rîndul lucrărilor sarcina de-a căștiga noi membri și aranjarea de reprezentări cu diletanți.

Dorim să vedem cât mai curînd roadele acestei bune porniri.

— Școalele din Codlea. Din bogata comună Codlea (Brașov) locuită de români și sași aflăm că primăria a votat mai multe sume mari pentru lucrări de edilitate publică. Intre altele s'a votat suma de 90000 de coroane pentru a alimenta fondurile școalelor din Codlea. Suma se va împărți astfel că 60,000 de cor. se vor da fondului școlar al bisericii săseșii, iar 30,000 de cor. fondului școlar al bisericii românești ortodoxe. În felul acesta școala noastră este asigurată pe viitor.

„Opera Othelo“ s'a jucat Joi seara în teatrul din Arad cu d. cavaler Ferrari în rolul Sorosului mare și cu d-na Wisak în rolul Dardemoni. D. Ferrari s'a dovedit și în acest rol dramatic un artist desevărit, care poate sânta pe orice scenă mare din Europa, avînd voce d'orară estensivă, dulce și un joc de scenă tot atât de perfect pe cât de mult d. Ferrari este stăpîn pe toate secretele școlii italiene de canto. Păzăcum d. Ferrari ne încîntase în roluri lirice mai ales. Opera „Othelo“ a fost pentru d-sa un fericit prilej să se lupte și cu tenor în roluri dramatice de prima forță. Publicul l'a aplaudat cu entuziasm și i-a oferit un coș cu flori.

— Serbarea zilei de 12 Ianuarie în Craiova. În ziua de 12 Ianuarie anuț „Doljul“, societatea „Smărdan“ a veteranilor din Oltenia, va serba aniversara a 31 de ani a luptei dela Smărdan, unde trupele române au luptat fără concursul trupelor rusești și au reușit un strălucit succes, impresurînd Vișinul.

Pentru ca serbarea să fie cât se poate de impozantă, dl general Gigitu, comandantul corpului de armată, a ordonat trupurilor de trupă din localitate să dea concursul lor veteranilor și a luat următoarele dispoziții:

1. Muzica regimentelor Dolj și Rovine, cu gornicișii batalionului de vînători, să se găsească la ora 9 dimineața la sediul societății veteranilor.
2. La 9 și jum. Te-deum la biserica Madona Dudu.
3. Fiecare regiment va trimite câte un detașament de 25 oameni, fără arme, din toate contingentele.
4. Defilarea veteranilor la stabul militar.
5. Masa la regimentele 1 și 9 de artilerie în cele două maneje, la care vor lua parte și detașamentele.

Menu ul va fi următorul:

Țuică cu masline

Ciorbă oxonă

Carne cu varză

1/2 litru de vin.

6. La batalionul de vînători, regimentul 1 artilerie și reg 26 Rovine, se vor organiza reprezentanții teatrale.

7. La orele 8 seara retragere cu torțe, cu muzica regimentului Dolj și gornicișii batalionului de vînători.

Se speră că la această serbare va lua parte și dl general Averescu, ministru de războiu.

— Pentru biserica românească din Viena. Comitetul pentru înființarea unei biserici orientale române și a unui internat pentru studenții și meseriași români, creștini lipsiți de mijloace în Viena ne roagă să publicăm următoarele:

Direcțiunile băncilor din România, Transilvania, Banat și Ungaria precum și toți particularii din părțile locuite de români, sunt rugați, ca la rugărilor noastre trimise recomandat să binevoiască a ne răspunde, sprijinind intențiunile noastre după puterile disponibile.

Totodată se aduce la cunoștința tuturor că taxele de membri sunt următoarele: Patroni cu 5000 cor., cliitori cu 2000 cor., fondatori 1000, membri pe viață cu 200 cor., rată pentru todeauna sau pot fi plătite în rate. Membrii ordinari sunt aceia, cari plătesc anual suma de 10 cor. Viena, în Ianuarie 1909. Pentru comitet: Alexandru Lupu general i. r. președinte, Dr. Victor Roșca secretar.

— Rescumpărarea felicitărilor de Anul nou în favoarea zidindei localității pe scama »Reuniuni de cetire și cântărire« din Jebel au binevoit a contribui următorii d-ni:

Ioan Ionescu, paroh și Vicențiu Pop, avocat și proorietar, câte 4 cor.; Ioan Surlașiu, cap. 3 cor.; Iie Goga, primar com., Iosif Chie, Simoa Ciublea și Iosif Negrea, câte 2 cor.; Grigorie Pălcuțu, învățător, Vasile Ciuta, Inv. penzionat, Nicolae Lungu, învățător penzionat, Nicolae Danciu, învățător, Sidonia Goga, învățătoare, Cornel Ianculescu, neguțător, Ioan Bălan, Martin Negrea, Arsenie Chie, Iova Liau, Efta Blidarlu, Gheorghe Chie, Ioan Graure, jun., Simeon Gîrău, Petru Botoca, Dănilă Albu, Ioan Graure, sen. și Petru Chie, câte 1 cor., — la oaltă 38 cor., care sumă adăugându-se la contribuțiile din trecut dă: 44239 fil. depuse la »Ligheza«. I. Surlașiu, preot ort.

— Din comuna Șimotelnic — scrie »Rev. Bistriței« — au luat drumul pribegiei spre America vre-o 30 plugari români în frunte cu judele (birăul) satului. Cauza care l-a îndemnat la aceasta emigrare în masă este faptul că cumpărînd o moșie de circa 64000 cor. și neputînd cel mai mulți satiface aruncul de circa 1000 cor. de cap, sumă considerabilă, își încearcă norocul pe plaurile surzitoare ale Americii. Dele-le Dzeu noroc în greul drum, să-i vedem iarăși la vetrele lor, pe pămînturile lor întregite și marite.

— Necrolog. Subscriși cu inima zdrobită de durere anunță tuturor consăngenilor, amicilor și cunoștințitorilor trecerea la cele eterne a preaiubitei lor soție, mamă, fiică, soră, noră și cumnată Ana Suceava n. Posmușian, preoțesă gr. or., care după un morb greu și îndelungat, după grele suferințe și-a dat sufletul în mîinile creatorului în al 30-lea an al vieții și al 14-lea al fericitei sale căsătorii în 9 Ianuarie n. la 7 ore dimineața. Rămășițele pămîntești ale scumpei noastre defuncte se vor astruce conform ritualui bisericii gr. or., luni la 11 Ianuarie la 11 ore a. m. în cimitirul bisericii din loc. Odihnește în pace suflet bun! Buduș, la 9 Ianuarie n. 1909. Isidor Suceava, paroh gr. or., neconsolatul soț. Romulus, Emilia, Elena, Ludovica și Eugenia, ca fiu și fiică. Ioan și Alexandru, ca frați. Iuliu Suceava, paroh gr. or., Victor Mare, locotenent, Vasile Mare și Olivia Mare, ca cumnași și cumnate. Iie Posmușian, paroh gr. cat., ca tată. Ludovica Suceava m. Mare, Iuliu Mare ca soarii.

— Societatea săsească de agricultură. Din anuarul acestei societăți aflăm că micul popor săsesc susține o mare societate economică. În anul 1891 societatea avea abea 2000 de membri. Azi ea numără peste 11,000.

Venitul societății de atunci s'a ridicat dela 12,000 la 60,000 de coroane, iar averea ei dela 34,000 la 184,857 de coroane.

x Tot felul de chipuri militare și de alte uniforme, apoi cizme și calpăce din materia cea mai bună și în prețuri ieftine. Fabricate proprii. *Weber Pál* maestru specialist pentru confecționarea chipurilor Coșovia (Kassa) Fö-utca.

x **Sticlărie, porcelanuri, lămpi și obiecte de lux de argint de chisă se pot procura pe lângă prețuri fixe și de încredere la urmașul lui Müller Somlyai, Kolozsvár Kossuth Lajos utca 4 sz., care e furnizorul mai multor institute, întreprinderi și corporațiuni. Candelabre de biserică, lămpi suspendate 2 fl. 50, 12 pahare de apă cristale 72 cr.**

Va rugăm să fiți atenți la firmă

Ultime informațiuni.

Sedința de azi a camerei.

— Prin telefon. —

Budapesta, 18 Ian. — Azi camera ungurească și-a reluat desbaterile.

Sedința s'a deschis la orele 11. Prezidează dl Justh. A azistat un mare număr de deputați.

Dl Justh dă cetire telegramii de condolență a camerei ungare adresată dlui Marcora, președintele camerei italiene și dă cetire răspunsului dlui Marcora.

Deputatul Nagy György se plânge că ministrii nu răspund la interpelările deputaților, deși după regulament sunt dator să dea un răspuns în termen de 30 de zile. Sunt 87 de interpelări care așteaptă un răspuns din partea guvernului.

Ministrul de henvezime **Iekelfalussy** depune proiectul de lege pentru votarea contingentului de recroși pe anul 1909.

La ordinea de zi a ședinței de mâine este pus proiectul de lege al repausului duminical și suspendarea imunității deputatului **Harmbașici**.

Adunarea de popor dela Ciongrad.

— Prin telefon. —

Partida radical a ținut ieri o adunare de popor la Ciongrad. Au azistat peste 2000 de persoane și s'a votat o moțiune pentru a se protesta la cameră contra proiectului de vot plural.

Nouii tulburări în Praga.

— Prin telefon. —

Din Praga se telegrafiază că ieri turburările antigermane s'au înnoit. Studenții germani ieșind la obișnuitul Bummel pe Graben au fost insultați și haiduiți de o mare mulțime de cehi care a cântat demonstrativ cântece naționale cehești. Studenții germani nu s'au putut retrage decât sub scutul poliției.

Concert, petreceri.

— Inteligența română din Ocna-Sibiului invită la concertul împreună cu dans care-l va aranja cu concursul corului bisericesc din Ocna-superioară în 6/19 Ianuarie 1909 (Botezul domnului) în hotelul *Reithoffer* din loc. Inceputul la 8 ore seara. Venitul curat este destinat fondului corului bisericesc din Ocna-superioară.

— Inteligența română din Jina, Vă invită cu toată onoarea la Producțiunea-teatrală-declama-torică ce se va aranja Marți, în 6/19 Ianuarie 1909 (Ziua de Bobotează) în localul școlii din loc. Venitul curat este destinat bibliotecii școl. din loc.

Economie.

Banca Națională a României.

Adunarea generală ordinară din 15 Februarie 1909. Conform art. 87, 88 și 89 din statute, se aduce la cunoștința d-lor acționari că adunarea generală ordinară a acționarilor va avea loc:

Duminică 15 Februarie 1909. Adunarea generală se va ține în localul Băncii Naționale, strada Lipsșani 7, la orele 2 după amiază.

Vor avea dreptul să ia parte la adunarea generală toți detentorii de acțiuni la purtător și titularii de certificate nominative care vor fi depuse sau înscris acțiunile lor până la 26 Ianuarie 1909 inclusiv, la administrația centrală a Băncii sau la sucursalele și agențiile ei.

Persoanele care au acțiunile lor în depozit liber la Casa de depuneri consemnațiuni, vor putea depune în loc de acțiuni recepsele acelei case.

Orice depunere sau înscripțiune tardivă, nu dă dreptul de a participa la adunarea generală.

Păru acțiunii dau dreptul la un vot.

Nimeni nu va avea mai mult de 10 voturi pentru sine și alte 10 ca mandatar oricare ar fi numărul acțiunilor ce ar avea depuse sau pe care le-ar reprezenta.

Acționarii care vor fi depuse s'au înscris acțiunile lor în termenele prescripse, vor putea da procură în regulă spre a fi reprezentați prin alți acționari, având dreptul de vot.

Prin excepțiune, statul, societățile și corporațiunile, pot fi reprezentate printr'un delegat; minorii și interzișii, prin tutorii și curatorii lor, iar femeile prin orice reprezentant acționar s'au înscris.

Procurațiunile, precum și toate celelalte acte care dau dreptul de a azista la adunarea generală, afară de acțiuni despre care s'a vorbit mai sus, vor fi depuse, sub pedeapsa de nulitate, atât la București cât și în sucursale și agențe, până la 12 Februarie 1909, orele 4 d. a.

Conform legii și statutelor, bilanțul general anual, precum și raporturile consiliilor de administrațiune și de cenzori, asupra operațiunilor anului 1908, vor fi publicate în *Monitorul Oficial*, înainte de întrunirea adunării generale.

Ordinea de zi:

1. Aprobarea bilanțului încheiat la 31 Decembrie 1908.
2. Descărcarea consiliului de administrațiune de gestiunea sa.
3. Distribuția beneficilor realizate conform bilanțului.
4. Alegerea unui director, în locul dlui Th. Ștefănescu, și a unui censor, în locul dlui C. Nacu, ale căror mandat expiră la 31 Decembrie 1908.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 15 Ianuarie 1909.

ÎNCHERIREA la 1 ORĂ și jum.:

Orză pe Aprilie 1908 (100 klg.)	25 04 — 25 06
Șăcară pe Aprilie	19 96 — 19 93
Cucuruz pe Mai	14 44 — 14 46
Ovăz pe Aprilie	16 93 — 17 —

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următor

Orză nouă

De Tisa — — — —	25 K. 55 — 26 K. 35	fil
Din comitatul Albel —	25 » 52 — 25 » 95	»
De Peris — — — —	25 » 35 — 26 » 05	»
Băntăreș — — — —	25 » 40 — 26 » 30	»
De Bacsa — — — —	25 » 45 — 25 » 20	»
Șăcară — — — —	20 » 10 — 20 » 30	»
Orză de nutreț, cvallt. I.	16 » 10 — 16 » 30	»
» de calitate II.	15 » 70 — 16 » 00	»
Ovăz de » I.	17 » 25 — 17 » 50	»
» » II.	16 » 95 — 17 » 25	»
Cucuruz — — — —	13 » 80 — 14 » 20	»

BIBLIOGRAFIE.

A apărut *»Lucașul»* Nr. 2, cu următoru sumar: Octavian Goga, Noi ne întâlnim (poezie). Al. Ciura, Aduceri aminte. Elena Văcărescu, Fluierul (poezie). I. Broșu, Baladă (poezie). C. N.

Mihăilescu, Adrian (nuvelă). Simina Bran, Jale (poezie) Marian Cunțan, Căntece (poezie). G. Bogdan-Dulcă, Corespondență din București: *»Sanda»* de Al. G. Florescu. O. C. T., Baladele românești. * * Pagini străine: Eduard Douwes Dekker (Multatuli). Legendă arabă. Dîri de seamă: M. Hall Gaspar: În vraja trecutului. — Ioan Bărganu: Dor pustiu. — Tudor Pamfile: Cimilituri românești. — Al. Ciura: Colinde. — Eleonora Borcia: Das Liebeslied und andere Erzählungen (trad.). — Adolf Schullerus: Siebenbürgisch-sächsisches Wörterbuch. Cronică: Scrisori din Bucovina. Bibliotecă de popularizare. Congresul din Craiova. Conferințe în Brașov. Premii *»Nobel»*. Știri. — Bibliografie. — Poșta redacției. Ilustrațiuni: Vederi din România: La fântână. La păscut. Cioban. Elena Văcărescu. Tărâncă cu donițele. Eduard Douwes Dekker (Multatuli). Vederi din România. Vederi din România: La povești.

A apărut: *Intre vis și viață* de Delavrancea prețul 3 cor. + 10 fil. porto.

Din trecutul nostru cu ilustrații de Stoica, de A. Vlăduț, prețul 3 cor. 50 fil. + 10 fil. porto. Se pot căpăta la librăria *»Tribunei»* în Arad.

Poșta Redacției.

Coriștilor Murani. Ne pare foarte rău, dar nu vă putem împlini rugărea. Noi ne facem socoteala așa: dacă nu publicăm vă, săpărați d-v. cetitor din Murani, dacă publicăm, se superă celelalte mii de cetitori, pe care nu-i pot interesa treburile urite ale unui țărășor. Nu-i așa că trebuia să ținem seamă de cei mai mulți și nu de cei mai puțin. Statul nostru este și acum acesta: faceți arătare la Consistor, dacă nu vi se va face dreptate atunci să ne scrieți, trimițându-ne și actul dela Consistor, și atunci dacă vom vedea că nu vi s'a făcut dreptate, publicăm.

Dlul Dr. I. Tribunu, Craiova. Mulțumiri. Numărul de care vorbiți nu apare. Tribuna apare numai de 6 ori pe săptămână. Alte ziere: *»Țara Nouă»* în Sibiu și *»Gazeta Transilvaniei»* în Brașov. Atât. Pentru bibliotecile populare adresați-vă la *»Asociațiune»* în Sibiu. Salutați frățești.

Poșta Administrației.

David Popp, Hermani. Abonamentul Dv., e plătit până la 1 Ianie 1909.

Paul Tăcașian, Băița. Dela Tipografia Diocesană Arad.

Iulia Muta, Glimboacă. Am primit 6 cor. abonament până la 1 Ianuarie 1909.

Al. Drimba, Cișkiya. Am primit 6 cor. abonament până la 1 Ian. 1909.

P. Colorin, Am primit 6 cor. abonament până la 1 Aprilie 1909.

Antonie Atanăgia, Zorlențul mare. Am primit 6 cor. abonament pe I. Quart 1909.

Redactor responsabil Constantin Sava.

Editor proprietar George Niebla.

Răceala și tusea

Îndărătnică se vindecă iute cu Emulsiunea SCOTT.

Emulsiunea Scott.

e plăcută la gust, încât o iau cu plăcere și cei care nu pot suferi oleiul de pește ordinar al

Emulsiunei Scott.

Afară de accia e și nutritoare și prin urmare cu mai mare influență asupra sănătății.

Prețul unui flacon veritabil 2 cor. 50 fil.

De vânzare în toate farmaciile.

La cumpărarea Emulsiunei a se lua seamă la marca metodului SCOTT — care este pescarul

Prima fabrică de mașini agricole și întreprindere de săpat fântâni adânci din Sătmár.

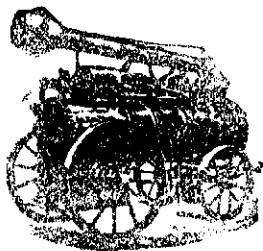
SZATMÁR strada Teleky 8.

Seful firmei **PROBST MÁTYÁS**

Primește:

instalări de mori de aburi și motoare cu ulei, sfredelirea de fântâni arteriane, conducturi de apă și pompe de apă de orice sistem, aparate pentru uscatul nutretului, reparații de automobile și de motoare cu benzină și orice lucrări atingătoare de această branșă cu prețuri avantajoase.

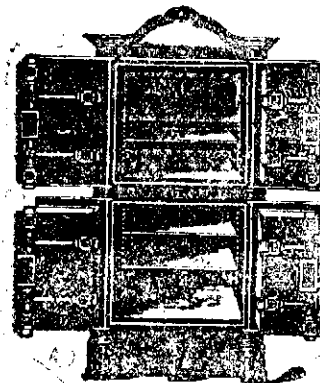
Depozit permanent de mașini cu aburi și de pompe.

Recomandă fabricațiile sale proprii

casse de bani

de orice mărime și construite din materialul cel mai bun și mai trainic
Fabrică: dulapuri, parcerate, safe de posite, încuietori-safe pentru casse de economii, dulapuri de bani și documente totfelul de articole ce se țin de branșă asta

Recomandă de asemenea practicele (mașini)

● **cuptoare de fert** ●
In toate versiunile dela executia cea mai simplă până la cea mai elegantă.

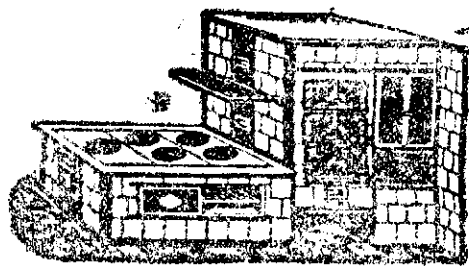
Atrage atențiunea on. public din localitate și din împrejurime asupra atelierului său de

● **lăcătușerie, și construcție** ●

care-i cel mai mare din tot Sibiu și pe care l-am instalat conform cerințelor moderne și l-am înzestrat cu puteri excelente de muncă! Primește ori-ce-fel de construcții atingătoare de această branșă, precum:

lucrări de la clădiri, portaluri, schele și gratii de fer, îngrădiri de fer la coridoare și balcoane, geamlăcuri, uși de fer, îngrădiri de fer, la mormânturi, cismele și orice

● lucrări de fer și lucrări de bas-relief. ●

Trimite gratis și franco de ziuni (proiecte de cheltuieli pentru casse de bani, mașini de fert (šparchert) etc.

≡ **E. Purege** ≡
Sibiu, Schmidtgasse 1

Cea mai bună fabricație și cel mai ieftin izvor de a-și procura cineva instrumente muzicale de tambură

Andrija Car

Ruzicna ul.1. ZAGREB Vlaska ul 22.

Isi recomandă tamburele fabricație excelentă dela cele mai simple până la cele mai complicate cu preț moderat. Preț curent trimite gratuit și porto franco.

Telefon 608.

Telefon 608.

Am onoare de-a aduce la cunoștința on. public românesc, că am deschis în

str. Miksa și str. Erzsébet

vis-à-vis de stațiunea mărfurilor de mare viteză (Gyorsáruállomás)

un magazin de lemne de foc

cu tot felul de lemne de fag, de cer, gorun și carpen de prima calitate, și rog pe on. public românesc să sprijinească această întreprindere.

După dorința onor. clienți, mașina mea electrică cu ferestrău și mașina pentru despicatul lemnului, taie și creapă lemnele după măsură.

— Prețuri reduse. —

Cu toată stima

Maxim I. Vulcu.

— Comenzile telefonice se efectuează imediat. —

Prima fabrică pentru slefuitul sticlei, pentru lucrări artistice de sticlărie și fabrică de oglinzi din sudul Ungariei

Arad V, Pécskaí-ut 17. Telefon 525.

și-a pus în funcțiune uzinele sale în ziua de 21 Oct. 1908.

Efectuește repede și ieftin comenzile următoare:

Oglinzi șlefuite sau simple, lucrări de sticlărie artistică încadrate în aramă pentru instalații de vitrine, geamuri călitate, oglinzi de Venetia. Lustruire — de oglinzi vechi cu prețuri moderate. —

Cele mai bune gramofone

cu prețuri ieftine fără concurență și mare asortiment, se pot căpăta la

FRANZ SCHUBERT

Becicherecul-mare (Nagybecskerek) (palatul finanțelor).

Gramofone cu 25-40-80 coroane până la 200 — Plăci mari de 15 cm. cu două părți 4 cor.

Orchestra pentru restaurante dela 450 cor.

Biciclete fabricație I 110 cor. — Toate părțile

din cari se alcătuiește in cel mai mare asortiment cu preț ieftin. La cerere se trimite gratuit catalogul de prețuri despre gramofone, plăci, biciclete, motoare, mașini de cusut și părți alcătuitoare.

La Librăria „TRIBUNEI”

se mai află de vânzare următoarele cărți :

Biblioteca „Minervei”.

	Cor.	5—	plus	30	fil.	porto
Istoria literaturii românești, vol. I de N. Iorga	—	—	—	—	—	—
Istoria literaturii românești, vol. II de N. Iorga	—	—	—	—	—	—
Neamul Românesc în Ardeal și Țara ung., vol. I de N. Iorga	—	—	—	—	—	—
Neamul Românesc în Ardeal și Țara ung., vol. II de N. Iorga	—	—	—	—	—	—
Negoțul și meșteșugul din trecutul românesc de N. Iorga	—	—	—	—	—	—
Neamul Românesc din Bucovina de N. Iorga	—	—	—	—	—	—
Prin Bulgaria la Constantinopol de N. Iorga	—	—	—	—	—	—
Gânduri și sfaturi ale unui ca ori-care altul de N. Iorga	—	—	—	—	—	—
Lupta pentru limba românească de N. Iorga	—	—	—	—	—	—
Nuvele de I. Slavici	—	—	—	—	—	—
Din Bătrâni, narațiune istorică de I. Slavici	—	—	—	—	—	—
Soimii, ediția II-a de M. Sadoveanu	—	—	—	—	—	—
Povestiri, ediția II-a de M. Sadoveanu	—	—	—	—	—	—
Insemnările lui Manea Neculai de M. Sadoveanu	—	—	—	—	—	—
Vremuri de Bejenie de M. Sadoveanu	—	—	—	—	—	—
Povestiri din Răsboi de M. Sadoveanu	—	—	—	—	—	—
Povestiri alese, tradus de M. Sadoveanu	—	—	—	—	—	—
La noi în vișoară de M. Sadoveanu	—	—	—	—	—	—
Dureri înăbușite de M. Sadoveanu	—	—	—	—	—	—
O istorie de demult de M. Sadoveanu	—	—	—	—	—	—
Prin Vraja dragostei de Vasile Pop	—	—	—	—	—	—
Domnița Viorica de Vasile Pop	—	—	—	—	—	—
Cum să iubim? nuvele de Vasile Pop	—	—	—	—	—	—
Cum iubește o fată, ediția II de Vasile Pop	—	—	—	—	—	—
Impresii de Ilarie Chendi	—	—	—	—	—	—
Pescarul de Islanda, tradus de C. Sandu Aldea	—	—	—	—	—	—
Sfaturile unui plugar luminat de C. Sandu Aldea	—	—	—	—	—	—
Drum și Popas, note de drum de C. Sandu Aldea	—	—	—	—	—	—
Cântica Plugarului de C. Sandu Aldea	—	—	—	—	—	—
Pe Drumul Bărăganului de C. Sandu Aldea	—	—	—	—	—	—
Selecțiunea metodică a cerealelor de C. Sandu Aldea	—	—	—	—	—	—
Clipe de liniște de A. Vlahuță	—	—	—	—	—	—
România pitorească de A. Vlahuță	—	—	—	—	—	—
Popasuri vânătoarești de Ioan Bârseanu	—	—	—	—	—	—
Dor pustiu de Ioan Bârseanu	—	—	—	—	—	—
Din toate, poezii de Radu D. Rosetti	—	—	—	—	—	—
Epigrame de Radu D. Rosetti	—	—	—	—	—	—
Pe lângă vatră, pilde și glume țărănești de Ioan Adam	—	—	—	—	—	—
Constanța pitorească de Ioan Adam	—	—	—	—	—	—
Năzuinți, povestiri de Ioan Adam	—	—	—	—	—	—
Chipuri și graiuri din Bucovina de Em. Grigorovitz	—	—	—	—	—	—
Chipuri și suflete de Al. Cazaban	—	—	—	—	—	—
Mosneagul dela Munte de Brun și O. Papahagi	—	—	—	—	—	—
În lumea de azi de Zola Verzea	—	—	—	—	—	—
Iuliu Cezar, Shakespear, trad. de D. N. Ghika	—	—	—	—	—	—
Chipuri dela Mahala de N. N. Beldiceanu	—	—	—	—	—	—
Critice 1866—1907 vol. I de Titu Maiorescu	—	—	—	—	—	—
Critice 1866—1907 vol. II de Titu Maiorescu	—	—	—	—	—	—
La Șezătoare, povești și snoave de Virgil Garaivan	—	—	—	—	—	—
Raționalitate în artă, principii, fapte de A. C. Cuza	—	—	—	—	—	—
Martirii, roman de Constanța Hodoș	—	—	—	—	—	—
Culegere de descântece din Jud. Romanați de Dr. D. Ionescu	—	—	—	—	—	—
Cântarea României, din sec. XIX de M. Durlea dela Bran	—	—	—	—	—	—
Nu se cuvine de Marin Florea Livescu	—	—	—	—	—	—
Iluzii, roman de Ludovic Dauș	—	—	—	—	—	—
Doamna Oltea de Ludovic Dauș	—	—	—	—	—	—
Cugetări de Adina Gr. Olanescu	—	—	—	—	—	—
Zorile, dramă istorică de St. O. Iosif	—	—	—	—	—	—
Caleidoscopul lui A. Mirea, publicată de D. Anghel și St. O. Iosif	—	—	—	—	—	—
Credințe, poezii de St. O. Iosif	—	—	—	—	—	—
Extaz, poezii de Maria Baiulescu	—	—	—	—	—	—
Poezii, de Octavian Goga	—	—	—	—	—	—
Cântarea cântărilor de Corneliu Moldovan	—	—	—	—	—	—
Zări senine, poezii de A. Măndru	—	—	—	—	—	—
Din lumea basmelor de I. T. Mera	—	—	—	—	—	—
O viață, traducere de Em. Gârleanu	—	—	—	—	—	—
Vulturii, schițe și nuvele de I. Basarabescu	—	—	—	—	—	—
Educația Voinței, traducere de Nic. Pandelea	—	—	—	—	—	—
Ilie Marin, istorioară pentru tinerime de H. P. Petrescu	—	—	—	—	—	—
Între Someș și Prut, schițe de Aug. Paul	—	—	—	—	—	—
100 basme și istorioare pentru copii de Ioana C. Delatissima	—	—	—	—	—	—
Din zilele noastre grele, discursuri de M. C. Cantacuzino	—	—	—	—	—	—
Povestiri morale pentru tinerime, de d-na de Genlis	—	—	—	—	—	—
Poezii de Z. Bărsan	—	—	—	—	—	—
În Bucegi de Nestor Urechia	—	—	—	—	—	—
Sângele Solovenilor, de Caton Teodorescu	—	—	—	—	—	—
Povestiri din copilărie de Eugen Boureanu	—	—	—	—	—	—
Rușii și Românii, de C. Moruzi	—	—	—	—	—	—
Fabule și fabuliști, de Cristin S. Negoescu, prof.	—	—	—	—	—	—
Valuri alinate de Carmen Sylva, trad. de G. Coșbuc	—	—	—	—	—	—
Răsplată, nuvele de N. Dunăreanu	—	—	—	—	—	—
Chinuții, nuvele de N. Dunăreanu	—	—	—	—	—	—
Poezii postume de M. Eminescu	—	—	—	—	—	—
Geniu pustiu de M. Eminescu	—	—	—	—	—	—

Procurați

dela librăria „TRIBUNEI”

Arad, str. Deák Ferencz 20

„Cantorul Bisericesc”

aranjat de

GEORGE BUJIGANU

învăț. în Deliblata.

Cel mai practic op bisericesc, cea mai bogată antologie a cântărilor bisericești la români.

Indispensabila lui necesitate o documentează iuțala cu care a trecut prima ediție în un an 1000 exemplare.

Opul să extinde pe 444 pag. octav mare, pe 2 coloane, litere latine, tipar roșu-negru. Cuprinde rînduielele tuturor sărbătorilor de peste an, precum și tipul bisericesc. Op aprobat de consistor!

Legătură artistică, confecționat la prima compactorie din Budapesta.

Prețul unui exemplar broșat 10 cor. legat în pânză frumos aurit 12 cor. legătură lux 1/2 piele 14 cor. Lux nu se mai află, numai după comanda specială bucata 16 cor. plus porto postal 60 fil.

Fiecare exemplar e provăzut cu scuti-toare (tock).

Intrebuințarea „Cantorului Bis.” dispensează pe toate celelalte cărți bisericești, ca: mineiul, triodul, penticostarul, molitvelnicul etc.

Pe table e gravată sfânta Treime și cei 4 evangeliști, după Smigelschi.

Raritate bisericească, mai 200 exemplare de vânzare.

Cel mai frumos dar de sărbători bisericilor și specialiștilor bisericești.

Administrația tipografiei și librăriei „Tribunei”.

Szoták József

fabricant și turnător artistic de obiecte de bronz, candelabre, table de firmă de metal

Kassa, Pogány-utca 9.

Lucrează pentru fabricanți de mobilă după orice desen și părți de metal necesare la mobile.

Mai departe table de metal pentru firme de avocați, medici, fabricanți, totodată table pentru comune și numere de casă.

Totodată se face candelabre pentru case, cafenele și biserică, până la cele mai luxoase și complicate cu prețuri moderate.

Schuller Gașpar, neguțator de butoaie și de doage

PÉCS

E mai presus de orice concurență prin magazinul său bine asortat potrivit cerințelor timpului. Face din materialul cel mai bun

butoaie de vin de bere și de spirt, putini și căzi cu prețul cel mai favorabil. Depozit permanent în butoaie gata.

La chemare se duce oriunde.

Lucza Jozsef

atelier chimic pentru curățitul hainelor
Seghedin (Szeged), Laudon u. 9

Primește: curățirea și văpsirea hainelor bărbătești, femeiești, de copii și preoțești, postav de mobile, haine de doliu mai departe

curățirea penelor de pat cu mașina prin ce își redobândesc culoarea albă și uscățimea originală și vor fi scutite de praf.

Comandele din provincă să efectueze imediat și prompt.

In atențiunea fabricanților și a economilor!

Skafszky Adolf

Fermă de mașini și montarea lor.
BUDAPESTA, VIII Tömörcsi utca nr. 23.

Se angajează să monteze tot felul de mașinării, pentru ferestre și mașini cu aburi precum și în fabrici de spirt și de cărămidă, apaducte, pompe compresare, montarea tipografiilor tot asemenea transmisiuni și conducte de ploaie. — Primesc reparaturi și transporte de mașini.

Invenție nouă! Invenție nouă!

Moară de oțel pentru întrebuințare în economie și acasă macină excelent orzul, cucuruzul și grâul, se învârtă cu mâna, puterea de muncă a unui băiat de 6 ani 1 kilogram pe minut — pe lângă garanță.

Prețul 14 coroane.

Fac aparate pentru desfacerea sămânței de lucernă și de trifoi, de mână cu putere ori cu mâna, de aplicat în mașina de îmblăntori de sine stătătoare. Prețurile să se întrebat.

Kádár Gyula

fabrică de aparate de desfăcut sămânța trifoiului și atelier de reparaturi de mașine.

:: ORADEA-MARE ::
(Nagyvárad Vilanytelep mellett)

:: TUNCZKY GYULA ::

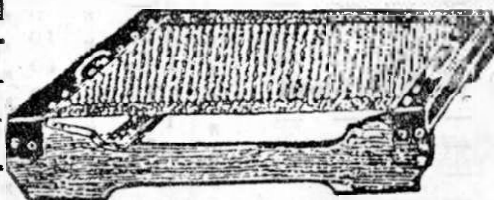
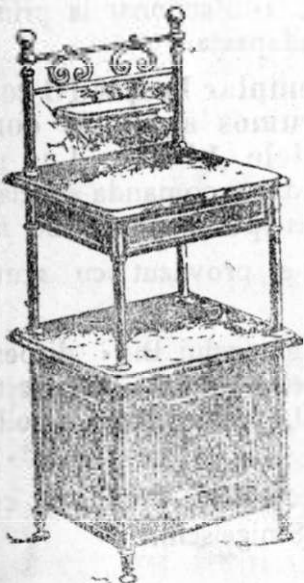
Prima fabrică de mobile de fer și aramă, de somiere de sîrmă și trăsuri de copii din Ungaria de Sud.

TEMESVÁR - Jozsefváros, Hunyadi utca 48.

Își recomandă mobilele de fer și de aramă, soniere de oțel pentru paturi după măsură, fabricație proprie.

Primește aranjamentul hotelurilor, internatelor și spitalelor, face pavilioane de fer după măsură.

Catalog de prețuri gratuit și franco.

SZABÓ SÁNDOR

sculptor, auritor și fabricant de iconostase și altare

SZATMÁR, Báthory-utca 18. sz.

Face cu prețuri moderate:

iconostasuri,
altare,
amvoane,
jertvonicuri;

primește renovarea iconostaselor vechi, a altarelor, a jertvonicelor și a amvoanelor, precum și tot felul de lucruri în bransa asta; cu concursul pictorilor renumiți pentru pictarea iconelor, precum și tot felul de aurituri.

Dinsticțiunea muncii mele se adevărește prin multele scrisori de mulțumire, pe cari le am la mână; ea recea a parohiei din Veresmart și Magyaronyát

Crema Salvator cel mai bun cosmetic pentru mâni și față, contra piștruiilor și a necurătențiilor de pe față. 1 borcan 1 cor.

Pudra Salvator, apără fața de părleală, face pelea albă ca laptele. Albă, roză și crem, 1 cutie 1 cor.

Săpun Salvator, în timpul cel mai scump, face pelea fină și fragedă. 1 bucată o cor.

Praf de pele Salvator Nr. III. un medicament sigur contra sudării mânilor și a picioarelor, absolut nestrăcacios. 1 cutie 1 cor.

Spirit de vin (Franzbrandwein) Salvator Un medicament de casă cunoscut care nu trebuie să lipsească din nici o casă. Se recomandă la orice răceală, durere de cap, migrenă, junghieră și ischios. Prețul unei sticle 1 cor.

Schwedische Tropfen. (Picături de Svedia) o doctorie probată contra boalelor de stomac. O sticlă originală 1 cor.

Balsam pentru bătăături depărtează repede și fără durere orice bătătură, pelea întărită sau negei. Prețul unei sticle cu pensulă 70 fileri.

Toate aceste preparate sunt numai atunci veritabile, dacă sunt provăzute cu marca de scut «Salvator».

Comandele din provincă se execută prompt și cu băgare de seamă.

S. Mittelbach,
farmacia și drogheria la Salvator
Zagrab
(Croatia).

Inscripții școlare

Informațiunile ministrului de culte și instrucțiuni, precum și a forurilor bisericești-școlare, se află spre vânzare la:

Librăria diecezană din Arad.

Prețul 8 coroane.

A apărut

Prelegeri metodice din Istorie biblice

de auxiliari pentru catihetici, de **Nicolae Crișmariu**, paroh-catihet.

În literatura noastră ramul catihetic a rămas mai neglijat. Biserica și-a luat o nouă înținare: mântuirea sufletelor prin catehizare. Catiheticii preoți simt lipsa de opuri catihetice, pentru a se ajuta în misiunea lor.

În fața acestor constatări, opul P. N. Crișriu a binevenit cu atât mai ales, că cuprinde lângă partea teoretică a metodului, toate prelegerile din materia biblică prescrisă pentru clasele elementare, lucrate după treptele școlare și însoțite de harta istorică a Palestinei. În preț sunt marcate toate momentele principale ale materiei din fiecare piesă, pentru a marca întreg procesul, pentru a înainta prepararea catihetilor.

Întreaga carte tradează mult studiu și bună înțelegere. De aceea cu tot dreptul constată cu plăcere dl profesor Dr. P. Pipoș, că: „aceste prelegeri sunt un povățitor potrivit pentru catihetici”.

Opusul constă din 20 coale și costă 4 cor. și 20 fil. porto. Se capătă la autor în **Arad, la librăria diecezană**, la **librăria „Tribuna”**, la **librăria diecezană din Arad**, precum și la librăriile mai înaintate din țară.

Se caută

Correspondent de limba română-maghiară, să cunoască și limba germană, eventual un practicant cu salariu începător pentru un birou (cancelarie) mare din Ardeal.

Ofertele să se trimită la administrația „Tribunei”.

Dela

THEIL JÓZSEF

Producător de salamă și cârnățării în Mediaș (Medgyes)

capătă următoarele:

Cârnățării pe Ianuarie:

Amă ung. prima	—	—	—	—	prețul 1 kg. Cor. 2.75
Prețul se urcă lunar cu 10 fil.					
Amă veritabilă de Crakovia	—	—	—	—	1.90
Amă de Paris	—	—	—	—	1.40
Amă veritabilă de Debrețin	—	—	—	—	1.70
Amă de șuncă	—	—	—	—	2.40
Amă de Galizia	—	—	—	—	1.40
Amă afumată	—	—	—	—	1.70
Amă încă afumată	—	—	—	—	1.80
Amă carnoasă de Cluj	—	—	—	—	1.60
Amă înină de Debrețin afum. și cu ardei	—	—	—	—	1.44
Amă groasă albă	—	—	—	—	1.40
Amă afumată	—	—	—	—	1.50

Catalog de prețuri se capătă dela **Theil József** producător de salamă în Mediaș (Medgyes).

Cele mai bune mașini de cusut de azi sunt

PFAFF

Mersul ușor fără șgomot. Ediție de gust. Durabilitate fără seamăn. În întrebuințarea cea mai eficientă, cea mai practică pentru modă artistică. Se pot capătă în magazinul lui

Hammer Vilmos

Maestru de electricitate

Arad, Szabadság-tér 7. Telefon 96.

Făurărie și potcovărie nouă.

Am onoare a încunoștința on. public din loc și jur posesor de cai, că am deschis

făurărie și potcovărie

In Strada Nádor Nr. 4

(în casa Nemess Géza).

Pregătesc tot felul de potcoave igienice, la dorință potcovesc și în grajd acasă, primesc a potcovi lunar, cu prețurile cele mai moderate, precum și pregătirea a orice soi de trăsuri domnești moderne.

Angajându-mă la aceasta, rog binevoitorul sprijin al on. public.

Cu distincă stimă

Schreiber Ferencz
potcovar diplomat și specialist.

Facem pe toți atenți,

dacă tușesc, sunt răgușiți, au flegmă, n'au apetit, dacă asudă noaptea și se simte slab, obosit, sau dacă observă aceste simptome la unul din membrii familiei să-și comande imediat

Sirupul de miere de tei al lui Örkény și să împiedece estinderea răului.

Sirupul de miere de tei al lui Örkény

care e recunoscut în nenumărate scrisori că întrece toate medicamentele analoge, alină tusea, face să înceteze scuierea de sânge, disolvă escelent flegma, îmbunătățește apetitul și face să înceteze asudările neplăcute de noapte. La expoziția engleză a fost distincă cu medalia de aur. O sticlă de probă 3 cor., o sticlă mare 5 cor. și 3 sticle mari porto franco 15 cor. O trimite cu rambursă sau după anticiparea sumei fabricantul

Farmacia „APOSTOL” a lui ÖRKÉNY
Budapest, József-körut 64 (Depot 85).

ADOLF HANECKER

„DEPOZIT DE CAFEA DIN FIUME.”
Timișoara, (suburbiul Iozefin).

Piața Scudier Nr. 7.

Oferă franco pentru orice stațiune poștală cu ramburs:

1 kgr. Rio	f. 1.20
1 » Domingo mărgea	f. 1.30
1 » Cuba	f. 1.40
1 » Mexico	f. 1.50
1 » Java	f. 1.60
1 » Mocca	f. 1.60

Pentru înleznierea distribuției cafenii se trimite și în pachete de câte 1 kgr. și de câte jumătate de kgr.

Körmendi Mihály

mehanic și electrotehnic
Cluj (Kolozsvár) Egyetem-u. 1.

Fabrică și repară aparate pentru ingineri, aparate de școală și fizice, mai departe sonerie electrică de casă și aparate electrice medicinale, mașini de cusut, de scris, biciclete. Ține în deposit părți singuratică pentru conducte electrice, biciclete și mașini de cusut.

Fabricația cea mai bună de

PIELE

și de tălpi, fabricația proprie de partea de sus a ghetelor, în asortimentul cel mai mare, cu toată scumpetea se găsesc cu prețurile cele mai ieftine

în magazinul de pele al lui

Gyöngy Sándor

BUDAPEST III., Tavasz u. 1

Distincă cu diploma de recunoștință
:: în anul 1904. ::

Catalogul ilustrat a prețurilor gratuit.

HEICZER FERENCZ

croitor de haine civile preoțești și uniforme.

Nagyvárad, strada Körös nr. 22.

Am onoare a aduce la cunoștința onor. preoți că mi-au sosit pentru sezonul de toamnă și iarnă postavurile negre, cari își păstrează culoarea și le țin în magazinul meu bine asortat, pentru comanda din provincie

ajunge o reverendă de model, sau o haină, la dorință mă duc ori unde cu plăcere pe cheltuiala mea proprie.

Tot asemenea țin în magazin postavurile cele mai noi și moderne din patrie, franceze și engleze pentru tot felul de paradesuri și paltoane de iarnă foarte bune.

Piane și harmonice.

In salonul de piane
F. A. Kauffmann
Sibiu, Gr. Ring 14

se în piane numai dela firmele cele mai renumite

„Zetter și Winkelmann“, Braunschweig.
F. Robert Reinhold, Viena. Belehradek, Viena.—
„Lauberger și Gloss“, Viena. Kotyklevitz, Viena.
A. Petrof, Königgrätz-Viena. Estey-Organ, Londra.
Reparaturi speciale solide și garantate.

SÜSZMANN H.

ciasornicar și bijutier
Nagyszeben
Strada Urezului 27
(Reisergasse.)

Repară multilateral pe lângă garanție tot felul de ciasornice de buzunar, pendule și de alarmă. Ține în deposit cu prețuri moderate ciasornice de perete, de buzunar și de alarmă, precum și tot felul de bijuterii.

Fritsch & Connert

atelier de ghete.
Mediaș — Medgyes.

Lucru de mână garantat.

Ghete de șevro pentru domni . . .	K 11.—
» » box » » » » . . .	K 11.—
» » șevro pt dame cu bumbi . . .	K 10.50
» » » » » » cu șirete . . .	K 9.50
Jumătăți de șevro pentru dame . . .	K 8.—
Ghete tari de muncitori dela . . .	K 6.80
Ghete de copii dela	K 3.—

Material de I-a clasă.

Cele mai moderne
mobile de
fier și aramă
și cele mai practice
bănci higie-
nice de școală
și mobilarea lo-
cuințelor, hotelu-
lor, spitalelor și
a școalelor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune ma-
teriale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se li-
rează numai de către firma

Bernhardt Rezső utóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.
— Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării.

Prima fabrică din Ardeal pentru in-
strumente chirurgice, pansamente, in-
strumente optice, cuțite, briciuri și ma-
șini pentru ortopedie (pentru îndrep-
tarea trupului). :: ::

Mare depozit de instrumente medicale
bandajii pentru hernie
și pentru pântece, ochelane veritabile
franceze, cele mai fine cuțite englezești
svedeze și de Solingen și briciuri, mașina
ortopedice marca Gillette, picioare arti-
ficiale, cordoanel sumit Diana și specia-
lități francezești.

Deutsch Miksa

KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 7 szám
Atelierele fabricii în strada
Petőfi numărul 2.
Preț curent gratis. ::

Trimit
gratuit
și porto-franco cata-
logul meu mare ilu-
strat despre
arme, cartușe
și montir înueg pentru vânători.

Armele vândute de mine sunt încercate cu îngrijire,
sunt de cea mai bună calitate, construcție exactă.
Garantiez pentru funcționarea fără cusur.

OBERTH VILMOS, deposit de fier

Mediaș — Medgyes.

In atelierul meu de instrumente muzicale în Chichinda-mare (NagyKi- kinda) str. Sándor-Föherceg

provăzut cu puteri de muncă speciale
se repară tot felul de instrumente mu-
zicale în mod special cu prețuri ne-
mai pomenit de ieftine. Țin în depozit
tot felul de violine fabricația cea mai
bună, tambure, harmonice și gramo-
foane, precum și plăci de gramofon.
Apoi tot felul de părți de instrumente.
La comanda din provincie se face
lucrul cu îngrijire sub supravegherea
mea. Cu deosebită stimă :

KELEMEN ANTAL

liferant de —
instr. muzicale.

Dubinievicz Oszkár

— comerciant de articole medicale chimice și parfumuri. —
Kolozsvár, str. Deák-Ferencz nr. 8.

Recomandă în prețurile cele mai ieftine
Esențe de rom și licheuri cu prescripții de pregătire

Văpsell mirositoare

Parfumuri, pudre, săpunuri din țară și străine
Gazete pentru instrumente de manicurare și parfumuri
cel mai bun mijloc contra
Petrol-China mătreaței a căderii părului
și cărunțirii. Prețul Cor. 1-20